

game over

ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΟΧΙ ΜΟΝΟ #1 - ΟΚΤΩΒΡΗΣ 2011 - 1,5 ευρώ

3_pshfiopoihsh

4_5_dyslexia

6_7_gramma apo to santi-
ago

8_peri asylou..

9_to sxoleio mas pethane

10_11_h krish tou ddp

12_13_mhxaniko mati

14_neo rythmistiko polhs

15_shmeia tw n kairwn

ed itorial

... Είναι θλιμμένος και διαβάζει ποιήματα άλλων, γιατί δικιά του δεν του βγαίνουν να γράψει. Είναι ερωτικά ποιήματα με μία φίχα μίσους, με μια φίχα λύσσας, ποιήματα που περνούν από χέρι σε χέρι, γιατί στη Νικαράγουα δεν μπορούν να τυπωθούν σε βιβλίο. Τα έχουν πιάσει αυτοί που έμαθαν κάθε λέξη από μνήμης και ακόμα κι αν σκουπίζουν κακά μωρού με το χαρτί, τα ποιήματα ποτέ-των-ποτών δεν θα χαθούν.

... Είναι ευτυχισμένος γιατί η κυρία που την έμαθε να γράφει κολλυβογράμματα, έγραφε τα λόγια του Σαντίνο. Είναι ευτυχισμένος γιατί μέσα σε σαρανταεφτά μέρες έμαθε μια γιαγιάκα σαν την Μιλάγρος να διαβάσει, η απολύτως ανέφικτη επανάσταση είναι πλήρως εφικτή. Πρέπει να είσαι τυφλός για να μη βλέπεις, αναλφάβητος, όπως παλιά, για να μην πιστέψεις.

Είναι τρελά ερωτευμένος με μία πιτσιρίκα που λιώνει όταν χαμογελά και του διαλύει τα σωθικά, και χάνονται μαζί στις σκοπιές, στη φρουρά το ξημέρωμα, πιασμένοι χέρι με χέρι, και ανταλλάσσουν συμβουλές για να μην καταστραφούν τα φυσίγγια τους από την υγρασία.

... Διαβάσει ένα σημείωμα που του έφτασε με δύο μήνες καθυστέρηση. Ήδη το διάβασε έξι φορές και επιμένει να μη θέλει να καταλάβει τις λέξεις, αδύνατο να χωνέψει ότι μακριά από αυτόν σκότωσαν την Πάουλα. Και δεν θα το χωνέψει ποτέ. Ποτέ. Η Πάουλα είναι διακοπές σε άλλα βουνά. Θα ξαναγυρίσει όταν θα μπορούμε στην Μανάγκουα.

Η καρδιά του είναι παγωμένη και όσο κι αν πασχίζει να εξηγήσει αυτό το συναίσθημα στον Ομάρ Καμπέσας, ώστε μια μέρα να το γράψει, δεν του βγαίνει καμία εξήγηση. Τα λόγια δεν χρησιμεύουν σε τίποτα σχεδόν, λέει με το νου του. Πόσες φορές προσπάθησε να πει κάτι στον εαυτό του και δεν μπόρεσε, πόσες φορές επιχείρησε να μιλήσει γι' αυτά που συμβαίνουν και δεν μπόρεσε. Πόσες φορές άγγωσε η καρδιά του και δεν το κατάλαβε. Αν τον σκοτώσουν τώρα, θα πάει για διακοπές στα ίδια βουνά με την Πάουλα. Ένας άντρας με παγωμένη καρδιά δεν κάνει καλή επανάσταση, του εξηγεί ένα μήνα αργότερα στην Κόστα Ρίκα ο Εδουάρδο Κοντρέρας. Αποφασίζει να αναβάλει το θάνατο μέχρι το τελευταίο λεπτό μετά τη νίκη.

Διαβάσει τον Τσέ και ανακαλύπτει ότι όλα ειπώθηκαν πριν και καλύτερα. Ανακαλύπτει ότι τη ζωή σου αξίζει μονάχα να τη ζήσεις για όλους.

Είναι χαμένος στους δρόμους της Λεόν, όμως η εθνοφρουρά είναι πιο χαμένη απ' αυτόν, γιατί όποιος πάει πίσω δεν ξέρει που πάει, ενώ όποιος πάει μπροστά το ξέρει κι ας μην ξέρει τι του γίνεται. Γελάει μ' αυτά που σκέφτεται. Η επανάσταση ξεπαγώνει την καρδιά του ανθρώπου. Η Πάουλα βρίσκεται ακόμα εκεί πάνω στα βουνά. Μακάρι να μην αστοχεί στο σημάδι της, όπως αστοχώ εγώ μερικές φορές. Οι άγγελοι ξέρουν πάντα καλό σημάδι.

Το περιοδικό *game over* εκδίδεται από την ομώνυμη συνέλευση κάθε δύο μήνες. Η συνέλευση *game over* συγκροτείται από φοιτητικά και εξωφοιτητικά στοιχεία. Έχει αντικείμενο την κρίση και την αναδιάρθρωση της εκπαίδευσης συνολικά.

Δεν έχουμε, ούτε θέλουμε να έχουμε σχέση με κόμματα, φοιτητικές παρατάξεις, μίντια, διανοούμενους, ερευνητικά προγράμματα, και οποιοδήποτε άλλο θεσμό.

Ηλεκτρονική αλληλογραφία στο gameover_2010@hotmail.com

Το *game over* στηρίζει τη λέσχη κατασκόπων 21ου αιώνα

paco ignatio taibo II, με τέσσερα χέρια

η ψηφιοποίηση και υβριδικές συνέπειες της

Όσο η ψηφιοποίηση γίνεται όλο και πιο συνολικό μοντέλο στην καθημερινότητα, τόσο κανείς μπορεί να κάνει τα πάντα μπροστά σ' έναν υπολογιστή. Από εδώ (θα) μαθαίνει, γιατί οι ψηφιακές βάσεις δεδομένων θα έχουν όλες τις πληροφορίες που μπορεί να χρειαστεί. Εδώ (θα) κάνει φίλους, μέσω αυτού (θα) κυκλοφορεί στην πόλη, μέσω αυτού (θα) βρίσκει δουλειά κλπ. Με ό,τι μπορεί να σημαίνει το παίρνω πληροφορίες, κάνω φίλους, κυκλοφορώ στην πόλη, και οτιδήποτε άλλο μπορεί να κάνει κανείς μέσω του υπολογιστή. Η ψηφιοποίηση τείνει να μεσολαβήσει όλες τις πτυχές της καθημερινής ζωής και να τις επιστρέψει πίσω με όρους κατανάλωσης και με τους κανόνες της μηχανής (και λέμε τείνει γιατί όπου δεν το έχει κάνει απλά δεν το έχει καταφέρει ακόμη από τεχνολογική πλευρά).

Το μόνο που θα χρειάζεται για να τα κάνει κανείς όλα αυτά, είναι να μπορεί να χειριστεί τον υπολογιστή, να κάνει μια σωστή αναζήτηση κλπ. Οι ενέργειες, πρώτη φορά στην ιστορία, διαχωρίζονται από αυτόν που τις κάνει. Ο υπολογιστής σκέφτεται, θυμάται και στο μέλλον θα χαιρέται και θα λυπάται για τον χειριστή του χωρίς αυτός να συμμετέχει πραγματικά*.

Είναι σημαντικό ζήτημα όμως, μέσα ή έξω απ' τα πανεπιστήμια, να βλέπουμε και να καταλαβαίνουμε ποιοι κατέχουν τα μέσα και ποιοι είναι οι όροι που εμείς τα χρησιμοποιούμε. Μπορεί όντως να μπορούμε να μάθουμε και να κάνουμε τα πάντα μέσω του internet και των υπολογιστών (ή μάλλον όσα έχουν την δυνατότητα να ψηφιοποιηθούν για να μπορέσουν να λειτουργήσουν με τις νόρμες της μηχανής). Μπορεί κανείς να πιλοτάρει αεροπλάνο μέσω του υπολογιστή ή να μάθει να πιλοτάρει αεροπλάνο μέσω του υπολογιστή. Μπορεί το google να είναι το νέο πανεπιστήμιο σε σημείο που να εκπαιδεύεται κανείς είτε τεχνικά, το πώς φτιάχνουμε ένα φαγητό ή πως λειτουργεί ένα 3D πρόγραμμα, είτε κοινωνικά. Και κοινωνικά μιλώντας, θέλουμε να πούμε ότι εκπαιδευόμαστε και μαθαίνουμε (μέσα από) έναν συναισθηματικού τύπου βομβαρδισμό γρήγορων εικόνων (emojicons). Αυτό ήδη από την ώριμη κοινωνία του θεάματος και τα media. Η ψηφιοποίηση όμως το παίρνει και το ξαναπλάσσει με τα δικά της χαρακτηριστικά, δηλαδή πιο άμεσα, πιο διαδραστικά κλπ. Δεν είναι μόνο ότι μαθαίνουμε να βλέπουμε έτσι τον εαυτό μας και τους ανθρώπους μας, μέσα από στήθη και γρήγορα αυτοκίνητα (αυτό από κάποια think tank του θεάματος αποκαλείται titytainment) αλλά και ότι μαθαίνουμε να έχουμε μέσα στο κεφάλι μας μόνο στήθη και γρήγορα αυτοκίνητα. Αυτό βέβαια για όσο δεν μας έχουν πάρει το «παιχνίδι» μας. Γιατί αν αυτό γίνει δε θα μπορούμε να περάσουμε στην απέναντι πλευρά ενός δρόμου. Κι επιπλέον θα μείνουμε με τα σκατά στο κεφάλι και τη βλακεία και την ιδεολογία που τόσο επίμονα ζητούσαμε.

Οι συνέπειες όμως δεν σταματάνε εκεί. Όσο από την πλευρά του ανταγωνισμού χρησιμοποιούμε το μέσο αυτό, χωρίς να του ασκούμε κριτική, με τρόπο ολοκληρωτικό και σαν ένα άγιο πράγμα που μας γλιτώνει από διάφορα βαρετά και δύσκολα. Όσο το χρησιμοποιούμε ξεχνώντας ίσως ότι και οι προηγούμενοι στην ιστορία αυτά έκαναν, διάφορα βαρετά και δύσκολα, δεν είναι μόνο ότι αν μας το πάρουν δε θα έχουμε τίποτα (γιατί στο κάτω-κάτω μπορεί να μην το πάρουν και ποτέ αφού δεν θα κάνουμε ποτέ τίποτα επικίνδυνο στη πραγματική ζωή). Το χειρότερο είναι τα μυαλά και οι σχέσεις μας να μη μπορούν να ξεφύγουν από το εργαλείο και τους όρους που αυτό βάζει. Ακριβώς γιατί τα όσα θα κάνουμε θα τα κάνουμε μ' αυτό.

Και μην πει κανείς ότι και στην Αίγυπτο είχαν facebook, αμαρτία.

**Στον ορίζοντα της ψηφιοποίησης βρίσκονται πολύ ευρύτεροι στόχοι: τα αισθήματα και η λειτουργία των έμβιων νευρικών συστημάτων. Στο βαθμό που τα «νευρικά σήματα» μπορούν να γίνουν «ηλεκτρικά σήματα», η ψηφιοποίηση προσφέρει την ηλεκτρονική της αγκαλιά για να τα ταξινομήσει, να τα κατατάξει, να τα αποθηκεύσει. Κι έτσι μπορούμε να φανταστούμε την ψηφιακή μνήμη όχι μόνο σαν αποθήκη λέξεων, ήχων και εικόνων αλλά και φόβων, πόνων ή χαράς που αν έχουν «σωθεί/αποθηκευτεί» μέσω των κατάλληλων συνάψεων του ζωντανού και της μηχανής, θα μπορούν επίσης να «ανακληθούν» με τον ίδιο τρόπο.*

(Από την εισήγηση της εκδήλωσης του game over που έγινε στις 19/1/2011 στην Α.Σ.Ο.Ε.Ε.)

το κοινωνικό "γονίδιο" της δυσλεξίας

-[παιδιά σημάδευαν τα χέρια, τώρα σημαδεύουν στα μυαλά;]

Όσες γενιές έχουν μεγαλώσει βλέποντας τηλεόραση, αρκετά μάλιστα πριν πιάσουν στα χέρια τους το πρώτο ηλεκτρολόγιο, μπορούν να το βεβαιώσουν: το διάβασμα έχει γίνει εξαιρετικά δύσκολο. Και δε μιλάμε για τη μελέτη των μαθημάτων του σχολείου; αυτό ήταν πάντα μια ανιαρή και κουραστική υπόθεση. Μιλάμε για το διάβασμα της εφημερίδας, ενός μυθιστορήματος, ενός δοκιμίου, οποιουδήποτε κειμένου με συνέχεια και σκεπτικό που αναπτύσσεται με επιχειρήματα, που είναι ενιαίο και δε σπάει σε υποενότητες και μικρές παραγράφους. Και ενώ το βλέμμα και το μυαλό εξαντλούνται με το διάβασμα μερικών σελίδων, το ίδιο βλέμμα και το ίδιο μυαλό μπορούν να παρακολουθούν για ώρες τηλεόραση (αν θεωρήσει κανείς ότι χρησιμοποιεί το μυαλό του γι' αυτή τη δουλειά) και μένουν ακούραστα παίζοντας videogames.

Τι συμβαίνει λοιπόν στα κεφάλια παιδιών και ενηλίκων που τους καθιστά τόσο δύσκολο το διάβασμα, το γράψιμο και γενικότερα τη χρήση του λόγου για να σκεφτούν και να επικοινωνήσουν;

Αν κοιτάξουμε τις μικρότερες ηλικίες μπορεί να δούμε κάποιες πλευρές του προβλήματος πιο καθαρά. Οι έρευνες επί του θέματος δείχνουν κατ' αρχάς αύξηση των παιδιών με δυσλεξία και γενικότερα με ΕΜΔ (Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες), στο νηπιαγωγείο και το δημοτικό. Οι ΕΜΔ ονομάζονται ιδιοπαθείς, δηλαδή οι αιτίες τους δεν είναι γνωστές---ακριβώς, αλλά διάφορες θεωρίες υποστηρίζουν ότι υπεύθυνοι είναι γενετικοί, περιβαλλοντικοί ή εγκεφαλικοί παράγοντες και σε καμία περίπτωση οι γονείς, οι δάσκαλοι ή το ίδιο το παιδί. Οι ΕΜΔ είναι σαν να λέμε ανεξάρτητες από τις κοινωνικές συνθήκες στις οποίες μεγαλώνει ένα παιδί, άποψη με την οποία βέβαια δε φαίνεται να συμφωνούν και όλοι όσοι ασχολούνται με τη λογοθεραπεία.

Όπως και να 'χει, το ζήτημα των παιδιών με ΕΜΔ και υπερκινητικότητα φαίνεται να διογκώνεται (στην Αμερική, κυκλοφορούν μάλιστα και χάπια -με γνωστότερο το, απαγορευμένο προς το παρόν, Ritalin- με τα οποία μπορείς να ντοπάρεις τα υπερκινητικά παιδιά για να κάθονται ήσυχα στο σχολείο) και στο ίδιο συνάδει η αύξηση των

κέντρων λογοθεραπείας την τελευταία δεκαετία. Θα μπορούσε να δικαιολογήσει κανείς αυτήν την αύξηση στους αριθμούς λέγοντας ότι οι γονείς είναι πιο ευαισθητοποιημένοι σε αυτά τα θέματα απ' ότι παλιότερα, άρα ανακαλύπτουν και πιο συχνά το πρόβλημα. Θα μπορούσαμε να σημειώσουμε επίσης ότι είναι φαινόμενο της εποχής να προσπαθούμε να ανάγουμε διάφορα προβλήματα σε "οργανικά" ή "γονιδιακά", που χρήζουν παρακολούθησης από ειδικούς, απομακρύνοντας έτσι τα πιθανά αίτια από τη συμπεριφορά των γονιών, το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον και τις συνθήκες διδασκαλίας.

Ακόμα κι αν υπάρχουν αμφιβολίες για τις στατιστικές πάνω στο θέμα, εκπαιδευτικοί με πολυετή πείρα στα σχολεία παρατηρούν ότι, όντως, όλο και περισσότερα παιδιά δυσκολεύονται στην παρακολούθηση του μαθήματος και ιδιαίτερα στη χρήση της γλώσσας για να γράψουν, να διαβάσουν, ακόμα και να μιλήσουν. Από τα πιο συχνά προβλήματα που εμφανίζονται ήδη από την προσχολική ηλικία είναι η καθυστέρηση έναρξης λόγου και το φτωχό λεξιλόγιο. Πολλοί λογοθεραπευτές πιστεύουν ότι τα παιδιά αργούν να μιλήσουν γιατί δεν έχουν αυτό που ονομάζουν "κίνητρο" και πολλές φορές η δουλειά τους είναι ακριβώς αυτή. Να ανακαλύψουν τι αποτελεί κίνητρο και να το χρησιμοποιήσουν για να εντάξουν το παιδί στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Τι είναι όμως αυτά τα κίνητρα που φαίνεται να εξαφανίζονται όσο περνάμε σε διαφορετικά μοντέλα ζωής και εκπαίδευσης;

Ας κάνουμε την παραδοχή ότι ένα παιδί ξεκινά να μιλάει για να επικοινωνήσει πιο αποτελεσματικά με τους γύρω του και το κάνει αυτό "αντιγράφοντας" τις γλώσσες επικοινωνίας που επικρατούν στο κοντινό του περιβάλλον. Μπορούμε πολύ εύκολα να φανταστούμε τι μπορεί να συμβαίνει σταδιακά στις γενιές των παιδιών που, μέχρι την ηλικία του σχολείου, αλλά και αρκετά αργότερα, περνούν το χρόνο τους μόνα, συχνά χωρίς φίλους, αδέρφια ή γιαγιάδες, απομονωμένα στην ασφάλεια του σπιτιού. Οι γονείς δουλεύουν συνήθως και οι δύο, και η καθημερινότητα είναι τόσο

εξαντλητική και μοναχική, που στο τέλος της ημέρας οι περισσότεροι δε θέλουν να ανταλλάξουν κουβέντα μεταξύ τους, πόσο μάλλον να διαβάσουν στα παιδιά τους ένα βιβλίο ή να απαντήσουν στις -καταιγιστικές συνήθως- ερωτήσεις τους.

Κι εδώ είναι που έρχεται για ακόμα μια φορά να δώσει τη λύση η τεχνολογία, υποκαθιστώντας την ανθρώπινη συμμετοχή. Τα παιδιά παρκάρουν μπροστά στον υπολογιστή και την τηλεόραση, όχι μόνο ακολουθώντας τις συνθήκες ελεύθερου χρόνου των γονιών τους, αλλά και γιατί αυτός είναι ένας εύκολος τρόπος να μείνουν καθηλωμένα και ελεγχόμενα, χωρίς να κινδυνεύουν από τα απρόοπτα της ζωής έξω από το σπίτι. Χωρίς να κινδυνεύουν να δυσκολευτούν, να λερωθούν, να χτυπήσουν, να πληγωθούν.

Μαθαίνουν λοιπόν, παίζουν και εκπαιδεύονται σε μία γλώσσα που κυριαρχείται από εικόνες. Χρησιμοποιούν προγραμματισμένες επιλογές, εικονίδια, βίντεο και φωτογραφίες, αναπτύσσοντας μια άνεση αντιστρόφως ανάλογη της ικανότητάς τους να κάνουν διάλογο ή να διαμορφώνουν

συλλογισμούς. Κι όταν τα ίδια παιδιά πρέπει να αποδώσουν σε ένα εκπαιδευτικό σύστημα με κεντρικό τρόπο μάθησης την απομνημόνευση και το γραπτό λόγο, τότε είναι τουλάχιστον αναμενόμενο να αντιμετωπίζουν σοβαρές δυσκολίες. Αντίστοιχες δυσκολίες, ίσως λιγότερο σχετικές με τη γλώσσα και περισσότερο με την πειθαρχία, αντιμετώπιζαν τα παιδιά όταν εδραιώθηκε το υπάρχον μοντέλο εκπαίδευσης εις βάρος του προηγούμενου, αυτού της μάθησης μέσα από τα βιώματα. Ενώ λοιπόν το '40 στην Ελλάδα, η συνεχής κίνηση ενός παιδιού μπορεί να γινόταν αντιληπτή ως κάτι φυσιολογικό, πολλές φορές και ως δείγμα ευφυΐας, όταν το σχολείο ήρθε να επιβάλλει τους δικούς του χρόνους και τρόπους, η ίδια συμπεριφορά φόρεσε τελικά την ταμπέλα της "υπερκινητικότητας" και του λαϊκού "δεν τα παίρνει τα γράμματα". Και αντίστοιχα, ένα παιδί που μάθαινε αποκλειστικά μέσα στο σχολείο, η έλλειψη άλλων βιωμάτων και η αμηχανία του σε σχέση με το σώμα και την κίνηση, το καθιστούσαν προβληματικό σε ένα ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον όπου το σύνολο των παιδιών (και κυρίως αυτά των λαϊκών στρωμάτων) συνέχιζαν να μαθαίνουν αλτρουόντας.

Είναι και ήταν σαν να λέμε οι ΕΜΔ και τα λοιπά προβλήματα των μαθητών, αναπόσπαστο κομμάτι των αλλαγών που επιβάλλονται βίαια και από τα πάνω στο πώς, στο τι και στο πού μαθαίνουμε. Και στη δεδομένη φάση, μάλλον έχουμε να κάνουμε με μια σύγκρουση ενός νέου, κοινωνικά εξοπλωμένου -ψηφιοποιημένου- μοντέλου, με το υπάρχον εδραιωμένο σύστημα εκπαίδευσης.

Από την άλλη, την ίδια στιγμή που η μοναξιά της οθόνης εντείνει το πρόβλημα της επικοινωνίας και αυξάνει το χάσμα ανάμεσα στο προηγούμενο και το νέο παράδειγμα, δημιουργείται μια σειρά από ηλεκτρονικά προγράμματα εκμάθησης για παιδιά με ΕΜΔ, τα οποία χρησιμοποιούνται αρκετά από τους λογοθεραπευτές. Η χρήση του Η/Υ σε αυτές τις περιπτώσεις φαίνεται να έχει θετικά αποτελέσματα γιατί, όπως λένε, το γράψιμο με χαρτί και μολύβι είναι μια επίπονη διαδικασία, συνδεδεμένη με την πειθαρχία του σχολείου, σε αντίθεση με τον υπολογιστή που παραπέμπει σε παιχνίδι, συνδυάζοντας διαφορετικά οπτικοακουστικά ερεθίσματα. Πιο συγκεκριμένα "Για μαθητές με πιο σοβαρές δυσκολίες στο γράψιμο, υπάρχουν προγράμματα που μπορούν να προβλέψουν τη λέξη που θα ακολουθήσει, καθώς και προγράμματα που ονομάζονται "τράπεζες λέξεων". Τέτοια προγράμματα μπορούν να αποδειχτούν πολύ χρήσιμα και να βοηθήσουν το μαθητή να εκφράσει πιο ολοκληρωμένα τις σκέψεις του χωρίς να αφήνει κενά και μισές λέξεις. Εξίσου χρήσιμοι μπορούν να είναι ως εργαλεία και οι διορθωτές κειμένου." Η χρήση αυτών των προγραμμάτων, υποστηρίζουν οι υπέρμαχοί τους, καθιστά το παιδί πιο ανεξάρτητο και σε ισότιμη σχέση με τα υπόλοιπα. "Όταν βρεθεί ένα ενδιαφέρον κείμενο, υπάρχει η δυνατότητα να αντιγραφεί και να διαβαστεί μεγαλόφωνα. Κάθε ψηφιακό κείμενο διαβάζεται με ταχύτητα που ρυθμίζεται, από πολύ αργά - συλλαβιστά, έως όσο απαιτείται, με πολύ καλή άρθρωση. Έτσι δίνεται η δυνατότητα στους μαθητές να διαβάζουν τα μαθήματα της ημέρας μέσω υπολογιστή, ενώ έως τώρα έπρεπε να είναι κάποιος δίπλα τους για να το κάνει."

Αν κοιτάξει κανείς προσεκτικά τα

προγράμματα τέτοιου είδους που κυκλοφορούν, θα διαπιστώσει ότι μάλλον προσφέρουν μια παράκαμψη του προβλήματος παρά μια επανένταξη στο υπάρχον εκπαιδευτικό. Μπορεί ο υπολογιστής να του δώσει το μάθημα, αντί για το γονιό ή το δάσκαλο αλλά δεν μας λέει κανείς γιατί η ακινησία μπροστά σε μια οθόνη με προφορά σαν από το διάστημα θεωρείται προτιμότερη συνθήκη μάθησης. Επίσης, ένα δυσλεκτικό παιδί μπορεί να γράψει όπως όλα τα άλλα, αφού ο υπολογιστής διορθώνει την ορθογραφία και τη σύνταξη, δεν παύει όμως να το κάνει μέσω της μηχανής. Και όταν θα χρειαστεί να το κάνει χωρίς αυτή, το πρόβλημα θα είναι ακόμα παρόν. (Κανείς δεν ισχυρίζεται ότι τα γυαλιά θεραπεύουν τη μυωπία. Σε βοηθούν αλλά χωρίς αυτά συνεχίζεις να μη βλέπεις μακριά, όσα χρόνια κι αν τα φοράς.)

Αφού λοιπόν οι μαθητές δε θα γράφουν πλέον με μολύβι και χαρτί, μήπως αυτά θα πρέπει να αντικατασταθούν από πληκτρολόγια και τα βιβλία από dvd με σκαναρισμένες σελίδες;

Μήπως έτσι θα παρακάμψουμε μια και καλή τα προβλήματα των μαθησιακών δυσκολιών, αφού τα κείμενα θα τα συντάσσουν οι υπολογιστές; Προς ποιά κατεύθυνση γίνονται οι μεταρρυθμίσεις στο υπάρχον εκπαιδευτικό, είναι φανερό. Αυτό που δεν είναι φανερό είναι το πώς θα διαμορφωθεί όχι μόνο ο τρόπος αλλά και τα περιεχόμενα του νέου συστήματος. Και τί άλλου τύπου ΕΜΔ θα εμφανιστούν όσο το μοντέλο της ψηφιοποιημένης εκπαίδευσης συνεχίζει να εγκαθίσταται ακόμα πιο ολοκληρωτικά από τον προκάτοχό του, όχι μόνο στο χρόνο της διδασκαλίας, αλλά πριν από εκεί, στον ελεύθερο χρόνο, στις σχέσεις, στο παιχνίδι. Σε ένα σύνολο από περιοχές της κοινωνικής ζωής που μέχρι τώρα αποσυμπιέζαν την ένταση της πειθαρχίας του θρανίου, ενώ παράλληλα τροφοδοτούσαν και συμπλήρωναν με βιωματική γνώση τα στεία περιεχόμενα του σχολείου, ακόμα κι αν η ίδια η επίσημη εκπαίδευση τις είχε -ευτυχώς ίσως για εμάς- περιφράξει και καταδικάσει σε αποκλεισμό.

Γράμμα από το Σαντιάγκο

Το εκπαιδευτικό σύστημα της Χιλής είναι κληρονομιά της χούντας του Πινοσέτ. Παρ' ότι απ' το 1990 στη Χιλή μετράνε χρόνια κοινοβουλευτικής δημοκρατίας, το εκπαιδευτικό σύστημα έμεινε όπως πριν. Και ο λόγος είναι ξεκάθαρος, μόλις μάθει κανείς τα βασικά του χαρακτηριστικά. Γνήσιο παιδί των "μεταρρυθμίσεων" που πρότεινε στη χιλιανή χούντα η περιβόητη "σχολή του Σικάγο" (οι παπάδες του νεοφιλελευθερισμού) και με χαρά επέβαλε ο Πινοσέτ στις αρχές της δεκαετίας του '80, το εκπαιδευτικό σύστημα είναι "μισοϊδιωτικό - μισοδημόσιο"... Αλλά στην πραγματικότητα είναι ένα σύστημα μεταφοράς χρήματος είτε απ' τον κρατικό προϋπολογισμό είτε κατευθείαν απ' τις τσέπες των χιλιανών σε "εκπαιδευτικές επιχειρήσεις".

Για την πρωτοβάθμια και την δευτεροβάθμια εκπαίδευση το χιλιανό κράτος δίνει στους γονείς "κουπόνια", με τα οποία μπορούν να γράψουν τα παιδιά τους σε όποιο σχολείο θέλουν. Πρόκειται για το σύστημα των "voucher" που έχει παίξει κατά καιρούς σαν ιδέα και στα μέρη μας, είτε από μοναχικούς νεοφιλελεύθερους τύπου Στ. Μάνος, είτε από επαγγελματίες δημαγωγούς. Το σύστημα των voucher υποτίθεται πως είναι μια "κατα κεφαλήν" πληρωμή του κράτους, που δίνει όμως στους γονείς την "ελευθερία" να βρουν για τα παιδιά τους το "καλύτερο σχολείο". Αλλά η αλήθεια και η πραγματικότητα είναι - κι αυτό ισχύει επί δεκαετίες στη Χιλή - ότι καθώς οι γονείς συνωστίζονται για να βάλουν τα παιδιά τους σε "καλά" ή "καλούτσικα" σχολεία, το voucher δεν φτάνει. Πρέπει να πληρώσουν επιπλέον, απ' την τσέπη τους, το σχολείο, για να προσπεράσουν τους υπόλοιπους ανταγωνιστές γονείς. Η "ελευθερία" επιλογής και το voucher είναι λοιπόν η βάση πλειστηριασμών για τα "καλά σχολεία", και μέθοδος εθελοντικής ιδιωτικοποίησης.

Αντίστοιχη είναι η κατάσταση στα πανεπιστήμια, όπου οι φοιτητές πληρώνουν δίδακτρα. Είτε σε καθαρά ιδιωτικά πανεπιστήμια (που παρουσιάζονται σαν "μη κερδοσκοπικά" - όλο και κάτι θυμίζει κι αυτό...) είτε σε μισοϊδιωτικά - μισοδημόσια ("σύμπραξη" σα να λέμε). Υποτίθεται ότι και στη μία και στην άλλη περίπτωση το χιλιανό κράτος πληρώνει "κάτι τις", με το κεφάλι. Αλλά τα πραγματικά μεγέθη είναι τα εξής: το 85% των εσόδων των χιλιανών πανεπιστημίων προέρχεται κατευθείαν απ' τις τσέπες των πελατών τους, ενώ μόνο το 15% είναι κρατικές παροχές, ένα μέρος τους με την μορφή υποτροφιών. Έτσι, με κατώτατο βασικό μισθό τα 385 δολάρια, ένα μέσο μηνιαίο δίδακτρο που πρέπει να πληρώνει ο χιλιανός φοιτητής είναι 485 δολάρια. Τηρουμένων των αναλογιών, με κατώτατο (επίσημο) πλέον μισθό στην Ελλάδα τα 530 ευρώ, είναι σαν το μέσο μηνιαίο δίδακτρο να είναι κάτι παραπάνω από 650 ευρώ... Για να "εξυπηρετηθούν" αυτοί κι αυτές που θέλουν να σπουδάσουν στο πανεπιστήμιο, φυσικά και "υπάρχει λύση": τα φοιτητικά δάνεια, ένα κόλπο που ανθεί ιδιαίτερο

στον αγγλοσαξονικό κόσμο (αγγλία, ηπα) και στην Ιαπωνία, και στην καλύτερη των περιπτώσεων υποθηκεύει μια δεκαετία απ' την εργασιακή ζωή του πτυχιούχου. Ωσπου να ξεχρεώσει το δάνειο των σπουδών του. Το γεγονός είναι ότι ένας πολύ μεγάλος αριθμός απ' τους χιλιανούς πτυχιούχους, εργατικής και μικροαστικής προέλευσης, ξεκινούν να μπουν στην "αγορά εργασίας" έχοντας στην πλάτη τους ένα χρέος γύρω στις 40.000 δολάρια.

Η χιλιανή νεολαία έχει μια πρόσφατη ιστορία αγώνων ενάντια σ' αυτό το σύστημα. Το 2006 (κυρίως από μαθητές) και ξανά το 2008, είχαν ξεσπάσει διαδηλώσεις και καταλήψεις. Όμως το κίνημα που άρχισε τον περασμένο Μάη είναι το πιο μαζικό, μακρόχρονο και δυναμικό. Περιλαμβάνει ταυτόχρονα την συντριπτική πλειοψηφία των φοιτητών και των φοιτητριών, χιλιάδες πτυχιούχους που δουλεύουν τώρα σαν μισθωτοί, και το μεγαλύτερο μέρος των μαθητών των λυκείων και των γυμνασίων. Ακόμα και πισισικάδες 12 χρονών. Είναι χαρακτηριστικό ότι είναι τόσο μαζική η συμμετοχή των μαθητών (που είναι πολυπληθέστεροι των φοιτητών, παρότι κι αυτοί συμμετέχουν μαζικά) ώστε υπολογίζεται ότι ο μέσος όρος ηλικίας σ' αυτό το κίνημα είναι τα 16 χρόνια.

Οι απαιτήσεις είναι πολύ συγκεκριμένες. Ουσιαστικά η κατάργηση του συστήματος των voucher και η δραστική μείωση των διδάκτρων στα πανεπιστήμια, με ανάλογη μεγέθυνση της κρατικής χρηματοδότησης σε όλα τα επίπεδα. Επιπλέον απαιτούν εντελώς δωρεάν φοίτηση στα πανεπιστήμια για τους νεαρούς και τις νεαρές από εργατικές οικογένειες, ενώ τα φοιτητικά δάνεια να είναι υπό την εγγύηση του κράτους, έτσι ώστε αν κάποιοι δεν μπορούν να τα ξεπληρώσουν να μην βρίσκονται στο έλεος των τραπεζών. Πρόκειται για ένα είδος εξέγερσης διαρκείας αφού παραμένουν επί μήνες κατελημένα σχολεία και πανεπιστήμια (αν και με ασυνέχειες), ενώ οι διαδηλώσεις μετράνε σε δεκάδες χιλιάδες, και στις φάσεις κορυφώσεων σε εκατοντάδες χιλιάδες, έτσι ώστε να θεωρούνται οι μεγαλύτερες διαδηλώσεις που έχουν γίνει ποτέ σ' όλη την ιστορία της Χιλής. Η φρεσκοεκλεγμένη κυβέρνηση της Michelle Bachelet (που είχε κυνηγηθεί και φυλακιστεί στη διάρκεια της χούντας) προσπαθεί να σώσει ό,τι μπορεί απ' τις επιχειρήσεις της "εκπαίδευσης", κάνοντας κάθε τόσο μικρές παραχωρήσεις, και άλλοτε προσπαθώντας να ξεγελάσει το κίνημα με ασαφές υποσχέσεις και "χειρονομίες καλής θέλησης". Αλλά ο δυναμισμός και οι αποφασιστικότητες των νεαρών χιλιανών έχει παρασύρει ήδη και άλλα κοινωνικά υποκείμενα, που πέρα απ' την υποστήριξή τους στο μαθητικό-φοιτητικό κίνημα, έχουν αρχίσει να απαιτούν αντιεμπνευματικές μεταρρυθμίσεις. Ειδικά στην υγεία και στις μεταφορές.

Αυτή η γενιά χιλιανών μαθητών και φοιτητών είναι η πρώτη μαζική γενιά του Μεγάλου Όνειρου: ότι με το πτυχίο θα επιτευχθεί η πολυπόθητη κοινωνική άνοδος. Και είναι ταυτόχρονα η πρώτη μαζική γενιά της Μεγάλης Απογοήτευσης, αφού τα μαζικά απολυτήρια του λυκείου δεν μεταφράζονται σε συνέχιση στο πανεπιστήμιο για πολλούς (υπάρχουν εξετάσεις), και τα μαζικά πτυχία εξασφαλίζουν όλο και λιγότερα - μόνο τα χρέη μεγαλώνουν. Θα μπορούσε μάλιστα να θεωρηθεί παράξενο που αγώνες με τέτοιους στόχους (δωρεάν εκπαίδευση και υγεία) δεν ξέσπασαν αμέσως μετά το τέλος της χούντας, δηλαδή πριν 20 χρόνια. Προφανώς αυτό έχει να κάνει με την ιδιαίτερη πολιτική ιστορία των χιλιανών, και τις υποσχέσεις της δικής τους "μεταπολίτευσης".

Αλλά τώρα έχουν τελειώσει τα ψέματα. Ήδη απ' τις αρχές του Αυγούστου το χιλιανό κράτος έχει αρχίσει να χρησιμοποιεί εκτός απ' την τακτική του καρότου κι εκείνη του μαστίγιου. Η αστυνομία προσπαθεί να σπάσει το ηθικό των διαδηλωτών: στις 4 Αυγούστου, για παράδειγμα, όταν οι διαδηλώσεις μετατράπηκαν σε οδομαχίες, έγιναν 874 συλλήψεις, και το κέντρο του Σαντιάγκο κηρύχθηκε σε "κατάσταση πολιορκίας". Αλλά οι χιλιανοί της πόλης απάντησαν με μια τακτική δοκιμασμένη απ' τα χρόνια της χούντας (1973 - 1990), το case-lazo, που είναι η μανιακή πρόκληση θορύβου, κτυπώντας κατασarroλικά ή άλλα μεταλλικά αντικείμενα, στα παράθυρά τους, στη διάρκεια

της νύχτας.

Στις 18 Αυγούστου κατέβηκαν πάλι στους δρόμους των χιλιανών πόλεων γύρω στις 100.000 μαθητές και φοιτητές, που τρεις μέρες μετά έγιναν 500.000. Στις 24 και στις 25 Αυγούστου ήταν το επόμενο μεγάλο ραντεβού, καθώς η χιλιανή "γσεε" κήρυξε 48ωρη απεργία, όχι μόνο σαν συμπαράσταση σε μαθητές και φοιτητές αλλά και με εργατικά αιτήματα. Γύρω στις 600.000 ήταν όσοι / όσες κατέβηκαν στις διαδηλώσεις (και εξελίχθηκαν και τις δύο ημέρες σε οδομαχίες), αλλά το κυριότερο ήταν ότι το 80% των εργατών απήργησαν όντως. Απ' τις 25 Αυγούστου το κίνημα σπκώνει στις πλατές του και την μνήμη του 16χρονου μαθητή Manuel Gutierrez Reinoso, που πυροβολήθηκε στο κεφάλι από μπάτσο.

Είναι σαφές ότι η αναμέτρηση πολώνεται πια, αφού το κίνημα δεν υποχωρεί αλλά διευρύνει τις απαιτήσεις του. Στις διαδηλώσεις της 11ης Σεπτεμβρίου (όχι για την "επέτειο των δίδυμων πύργων" αλλά σαν μνήμη του πραξικόπηματος του Πινοσέτ κατά του Αλλιέντε) τουλάχιστον 350 δρόμοι του Σαντιάγκο αποκλείστηκαν με οδοφράγματα απ' τους διαδηλωτές (κατά δήλωση του χιλιανού υπουργείου εσωτερικών), ενώ μια 15χρονη μαθήτρια πυροβολήθηκε από μπάτσους, ευτυχώς όμως ζει. Την επόμενη ημέρα, στις 12 Σεπτεμβρίου, τριάντα κουντικοί τραμπούκοι επιτέθηκαν στα γραφεία του χιλιανού κομμουνιστικού κόμματος, θεωρώντας το "υπεύθυνο" για τις κινητοποιήσεις...

περί ασύλου...

...υοηύσο ιq3n
...υοηύσο ιq3n

...υοηύσο ιq3n
...υοηύσο ιq3n

...υοηύσο ιq3n

...υοηύσο ιq3n

...υοηύσο ιq3n

...υοηύσο ιq3n

'Όργανα (της τάξης) στα σκαλιά της νομικής με σκοπό την "φύλαξη" των μεταναστών απεργών πείνας.

Τι μπορεί να σημαίνει η νομική κατάργηση του ασύλου; Αν θεωρήσουμε το άσυλο ως έναν από τους λίγους μέχρι τώρα προστατευμένους (από τη δημόσια δύναμη) χώρους θα μπορούσε να αποβεί καταστροφική. Θα σήμαινε ίσως την πλήρη αδυναμία άρθρωσης οποιουδήποτε αντι-λόγου μέσα στα πανεπιστήμια, θα σήμαινε το τέλος διάφορων εξωθεσμικών επιχειρημάτων που κινούνται μέσα σε αυτά. Το ζήτημα για εμάς είναι να εντοπίσουμε από ποιον προστατεύεται μέχρι τώρα. Είναι ο νόμος που του επιτρέπει να παίρνει έναν τέτοιο χαρακτήρα άβατου ή είναι η κατάσταση και οι συσχετισμοί μέσα στα ιδρύματα που έχουν κατά καιρούς διαμορφώσει τα όρια και τα χαρακτηριστικά του ασύλου;

Πριν όμως μιλήσουμε για το τι σημαίνει στην πράξη αυτή η αλλαγή του νόμου καλό θα ήταν να δούμε πως οδηγήθηκε η κατάσταση μέχρι εδώ. Ποιο ήταν το τελευταίο περιστατικό μιας ιστορικής συνέχειας που έκανε περισσότερο προφανές από ποτέ ότι με άσυλο ή χωρίς το κράτος είναι σε θέση να κάνει ότι θέλει αν δεν υπάρξουν κάποιοι να βρεθούν έμπρακτα απέναντί του. Από αυτή τη διήγηση δεν θα μπορούσε να λείπει ο διωγμός των 300 μεταναστών απεργών πείνας από την νομική τον περασμένο γενάρη. Δε θα μπορούσε γιατί αποτέλεσε το τελευταίο και μάλλον το μεγαλύτερο καρφί στο φέρετρο του πανεπιστημιακού ασύλου. Εκείνη την νύχτα που το άσυλο των πανεπιστημιακών χώρων θα μπορούσε να φανεί πιο χρήσιμο από ποτέ οι φοιτητές και οι μηχανισμοί τους παρέδωσαν οικειοθελώς το άσυλο στην αστυνομία πετώντας εκτός αυτού που δε χωρούσαν. Εκείνη την νύχτα πούλησαν τους μετανάστες εργάτες- για τους οποίους θα είχε νόημα υλικά και ταξικά ίσως περισσότερο από ποτέ το άσυλο- και φωνάχτηκε με ένα μεγάλο στόμα ότι τα πανεπιστήμια δεν έχουν άλλο λόγο ύπαρ-

ξης πέρα από την καθαρά ακαδημαϊκή τους λειτουργία.

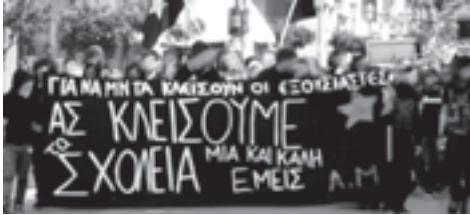
Και με αφορμή (και) αυτό το κομβικό περιστατικό νομίζουμε ότι η ιστορία έχει δείξει πλέον ξεκάθαρα ότι κανένας νόμος δε σώζει το άσυλο, αυτό μόνο που θα μπορούσε ίσως να

του δώσει ένα νόημα είναι ο πλούτος των επιχειρημάτων εντός των πανεπιστημίων, η αποφασιστικότητα-η μαχητικότητα και η κοινωνικότητα όσων κινούνται καθημερινά μέσα σε αυτό. Καμία ασυλία δεν έχει νόημα αν λείπουν συστηματικά αυτοί που θα την στηρίξουν. Κανένα κατελιημένο πανεπιστήμιο δεν μπορεί να προστατευθεί από τους μπάτσους αν δεν υπάρχει από πριν η οργάνωση και η αγωνιστικότητα των καταληψιών. Κάθε αντίθετη λογική θέτει το κράτος σε εξέχουσα θέση, ταυτόχρονα αφαιρεί το βάρος της ευθύνης από αυτούς τους οποίους πραγματικά αφορά και φαίνεται να δημιουργεί μια κατάσταση παγιωμένη και οριστική.

Από την στιγμή λοιπόν που καμία νομική κατοχύρωση δεν αποτελεί την σωτηρία του ασύλου, αυτή η τυπική κατάργηση του θα ήταν λάθος να μας φαίνεται σαν ένα τέλος εποχής ή σαν μια μη αναστρέψιμη κατάσταση. Εφόσον υπάρχει πραγματική ανάγκη μπορούν να ξανακερδηθούν χώροι που δε θα χωράνε μόνο ακαδημαϊσμό, σίγουρα όμως αυτό δεν μπορεί να γίνει από απόσταση ούτε με καταγγελίες για την αδικία, ούτε με κατάρτες και κλάψες. Αν δεν είναι αποφασισμένοι κανείς, αν δεν διακινδυνεύσει ξανά και ξανά. Αν δεν δοκιμαστεί καθημερινά σε αυτό τον αγώνα, πολύ λίγα θα καταλάβει και φυσικά πολύ λίγα θα καταφέρει να αλλάξει στην πράξη. Όπως πάντα ήταν ζήτημα ανταγωνισμού να δημιουργεί υπέρ του συσχετισμούς έτσι είναι και τώρα πολύ παραπάνω από κάθε φορά.

από πορεία των Ανυπάκουων Μαθητών στην Πάτρα

Όλα αυτά τα χρόνια, μέσω διάφορων μηχανισμών και εκπροσωπήσεων σε διάφορα επίπεδα, το υπουργείο παιδείας ήταν μόνο εν μέρει το αφεντικό του εκπαιδευτικού συστήματος. Στο υπόλοιπο, που δεν είναι αμελητέο, αφεντικά ήταν κάτι πασκα, δακε, και λοιποί (της αριστεράς) του συνδικαλισμού. Απ' τις αποσπάσεις και τις μεταθέσεις ως το κουκούλωμα πράξεων του κοινού ποινικού δικαίου (διότι και τέτοια συμβαίνουν εδώ κι εκεί) και ενδιάμεσα πολλά και ενδιαφέροντα ένοχα μυστικά του κλάδου, οι συνδικαλιστικοί βραχίονες του κράτους έκαναν τα κουμάντα. Και τώρα, τώρα που χάνεται το έδαφος κάτω απ' τα πόδια πολλών, αυτοί είναι το αποκούμπι αν και δεν είναι καθόλου σίγουρο ότι θα μπορέσουν να εξυπηρετήσουν όλη την πελατεία τους. Πέφτει λοιπόν άγριο σπρωξίδι πίσω απ' τις κουρτίνες.

Είναι γνωστό ποιά ήταν και είναι η σκοπιμότητα τόσο των δημοτικών όσο και των γυμνασίων: parking παιδιών. Ασφαλώς υπήρχε και υπάρχει μεταξύ του διδακτικού προσωπικού ένας αριθμός αξιοπρεπών ανθρώπων που δεν έχουν τους νεαρούς και τις νεαρές για μπελά. Αλλά είναι μια μικρή μειοψηφία, που δε θέλησε ή δεν μπόρεσε να διαχωριστεί έγκαιρα απ' τη μεγάλη μάζα των νταβάδων / παρκαδόρων, να κερδίσει την εμπιστοσύνη των μαθητών και να σπάσει το ταμπού των "κλαδικών συμφερόντων". Γνωστή επίσης και η σκοπιμότητα των λυκείων: για να χέζονται στο τάλικο τα φροντιστήρια. Παρά τη μαχητικότητα που δείχνει κατά καιρούς ένας αριθμός φοιτητών και φοιτητριών κατά της ιδιωτικοποίησης, η αλήθεια (ακριβή αλήθεια) είναι ότι οφείλουν την επιτυχία τους στις εισαγωγικές ακριβώς σ' αυτήν την ιδιωτικοποίηση. Τα φροντιστήρια είναι πάντα στο απυρόβλητο, όπως στο απυρόβλητο είναι και όλοι εκείνοι οι καθηγητές (καθόλου λίγοι) των δημόσιων σχολείων που "συμπληρώνουν τον μισθό τους" (δηλαδή τον πολλαπλασιάζουν) κάνοντας το "απαγορευμένο": ιδιαίτερα. Αλλά γι' αυτό το τελευταίο (για να μην ακούγεται εδώ και δεκαετίες κιχ για την αληθινή ιδιωτικοποίηση) είπαμε ότι υπάρχουν άγρυπνοι φύλακες. Τα "συμφέροντα του κλάδου" και οι συνδικαλιστές του, τα όνειρα και τα συμφέροντα των οικογενειών - κι ας χάνουν οι έφηβοι και οι έφηβες τα καλύτερα χρόνια της ζωής τους...

Τώρα το (υποτίθεται) χρεωκοπημένο κράτος κόβει. Αν είχε κανείς το δημόσιο σχολείο πραγματικά σε υπόληψη, τότε θα είχε γίνει η κόλαση η ίδια πριν καν τολμήσει η όποια Διαμαντοπούλου να κάνει νόμο τις όποιες φαινές της ιδέες. Αλλά οι μεν γονείς ήθελαν κάπου να παρκάρουν τα παιδιά τους, τους δε διδάσκοντες στην πλειοψηφία τους το μόνο που τους ένοιωσε είναι να κάνουν την ζωή τους εύκολη. Οπότε με το κλάδεμα και το τσεκούρωμα που πέφτει τώρα, εκείνο που παράγεται κυρίως είναι πανικός. Θα καθούν οι οργανικές; Πόσες; Ποιες και ποιανών;

Εν τω μεταξύ πίσω απ' το μάλλον γελοίο περι "βιβλίων" (οι μαθητές και οι μαθήτριες θα έπρεπε να πανηγυρίζουν για τις καθυστερήσεις!!!!) γίνονται κι άλλα χοντρά. Όπως ότι συγκεντροποιείται η διαχείριση των χρημάτων προς τα σχολεία, σε επίπεδο (καλλικρατικών) δήμων. Ως τώρα κάθε σχολείο είχε την δική του "σχολική επιτροπή". Τώρα θα υπάρχει μία για πολλά σχολεία, στην οποία όπως φαίνεται θα συμμετέχουν και "εκπρόσωποι της τοπικής κοινωνίας". Εκεί να δείτε το ατελείωτο πάρτυ, τόσο με τις μειωμένες χρηματοδοτήσεις απ' την μεριά του κράτους, όσο και με τις τυχόν "χορηγίες"!... Εκεί να δείτε το σπρωξίμο μεταξύ σχολείων για λίγα λεφτά για χαρτιά υγείας, φωτοτυπικό χαρτί και κιμωλίες.

Τελικά, αυτό που λένε οι "ανυπάκουοι μαθητές" είναι το σωστό. Αφού το ίδιο το κράτος ξεχαρβαλώνει ακόμα και τα προσχήματα περί "δημόσιας εκπαίδευσης", πετώντας τις βίδες της σ' όποιον ιδιώτη και όποια επιχείρηση μπορεί να επωφεληθεί και να βγάλει κέρδος, τότε ένας λόγος παραπάνω για κλείσουν το μαγαζί οι ίδιοι οι θιγόμενοι. Αφού οι μεταρρυθμιστές είναι υπέρ της "ιδιωτικής λογικής" γιατί να μην ισχύσει θριαμβευτικά το "ο πελάτης έχει πάντα δίκιο"; Ε; Πες μας καλέ κυρία (Διαμαντοπούλου), πες μας και μη μας σκας!!!

Ακόμα και ο πιο φανατικός οπαδός της διάλυσης του εκπαιδευτικού συστήματος, ακόμα και ο πιο φανατικός μαθητής - του - τελευταίου - θρανίου, δεν θα μπορούσε να φανταστεί στα καλύτερα όνειρά του πόσο εύκολο είναι να μπαλαρευτεί το σχολείο, απ' την μια άκρη της φτωχής (και όχι και τόσο τίμιας) Ελλάδας ως την άλλη. Κι όμως. Άμα ο μπαλαράκις είναι το υπουργείο, αυτό είναι παιχνιδάκι!!!

Παρά το θόρυβο όμως, το θέμα δεν είναι (ή δεν είναι μόνο) που μετά τους αγιασμούς και τα κηρύγματα φέτος δεν είχε βιβλία αλλά cd. Αυτό μπορεί να είναι πρόοδος, εξέλιξη, κάτι που ανοίγει ένα λαμπρό μέλλον βρε αδελφέ. Εμείς εδώ του game over δεν είμαστε που φωνάζουμε ότι το "παλιό εκπαιδευτικό σύστημα" έχει ψοφήσει, ότι το τρίδυμο "γραφή - ανάγνωση - απομνημόνευση" έχει ξεπεραστεί, και ότι ο καπιταλισμός εξελίσσεται τρώγοντας τα προηγούμενα δημιουργήματά του; Ε, να λοιπόν. Καταργούνται οι θέσεις διευθυντών και θα προσληφθούν djs - εντάξει δεν είναι;

Αλλά όχι. Η πραγματική κόλαση διαδραματίζεται στις γραμμές των δασκάλων και των καθηγητών. Απ' τη μια οι συγχωνεύσεις σχολείων... Απ' την άλλη η γενική απειλή περί απολύσεων στο "στενό" δημόσιο τομέα... Και παντού η προσπάθεια μετατόπισης του "κόστους" των σχολείων όσο πιο μακριά γίνεται απ' το δημόσιο προϋπολογισμό... Ε, δεν είναι λίγα αυτά για όσους είχαν μάθει να ψήνουν το ψάρι στα χείλη των μαθητών και των μαθητριών, έχοντας τη δουλειά στο σχολείο βασικά σαν "δευτερη δουλειά", και τα λοιπά και τα λοιπά...

τι πουλάνε . . . οι μεταρρυθμιστές; οι καθηγητές; οι φοιτητοπατέρες;

Υπήρχε μια εποχή, που όλοι ήταν ευτυχισμένοι. Το ελληνικό πανεπιστήμιο έμοιαζε να λειτουργεί ομαλά. Τα τμήματα και οι σχολές ανά την επικράτεια αυξάνονταν και πληθύνονταν, κυρίως στην επαρχία. Μαζί τους φούντωνε και η ελπίδα. Αρχικά, το ελληνικό κράτος και οι εκάστοτε υπουργοί παιδείας εμφανίζονταν ως ευεργέτες της εκπαίδευσης που σαν ταπεινό τους στόχο είχαν να προωθήσουν τη γνώση και να διευρύνουν τα επιστημονικά πεδία, ανοίγοντας τμήματα ήδη υπάρχοντων σχολών σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας ή εισάγοντας σχολές με καινούρια γνωστικά αντικείμενα. Η ζωή των τοπικών κοινωνιών άρχισε να αλλάζει. Οι φοιτητές έπρεπε κάπου να μείνουν-οι ιδιοκτήτες των σπιτιών έκαναν την τύχη τους. Οι φοιτητές έπρεπε κάτι να τρώνε-μαγειρεία και ταχυφαγεία γέμισαν τους δρόμους. Οι φοιτητές έπρεπε κάπως να διασκεδάσουν. «Ευεργετήθηκαν» έτσι κάμποσες τοπικές κοινωνίες, που μέχρι τότε δεν έβρισκαν την κατάλληλη ευκαιρία για να εκμεταλλευτούν.

Φυσικά, τα νέα αυτά τμήματα έπρεπε να στελεχωθούν με εκπαιδευτικό και διοικητικό προσωπικό. Άνοιξαν έτσι πολλές θέσεις, οι οποίες απορρόφησαν πτυχιούχους με όνειρα πανεπιστημιακής καριέρας και κύρους. Κατοχυρώνοντας μία θέση ΔΕΠ, έχοντας πουλήσει στην ουσία την «αξία των πτυχίων» τους και το λαμπρό βιογραφικό τους, αγόραζαν και ένα πλήθος προνομίων τα οποία θα εξετάσουμε παρακάτω. Τέλος, οι ελληνικές οικογένειες έβλεπαν επιτέλους τους κόπους τους να ανταμείβονται, καθώς, με τόσες πολλές θέσεις εισακτέων στα πανεπιστήμια, λίγοι ήταν εκείνοι που έδιναν πανελλαδικές και έμεναν έξω από κάποια σχολή. Χαλάλι τα υπέρογκα ποσά που δόθηκαν στα φροντιστήρια και τα ιδιαίτερα, χαλάλι ο χαμένος ζωτικός χρόνος και χώρος της τρυφερής ηλικίας της εφηβείας. Οι Έλληνες νεολαίοι έπρεπε να μορφωθούν. Έπρεπε να μπουν στην αγορά εργασίας με πτυχίο. Και η νέα σχολή Επιστήμης και Εφαρμογής Πυροτεχνημάτων (ΕΕΦΑΠ) στο Μαραθόκαμπο της Σάμου είχε ιδρυθεί για να τους το παρέχει. Δεν είναι ότι δεν μας αρέσουν τα πυροτεχνήματα. Είναι εντυπωσιακά. Αλλά κρατάνε λίγο.

Ωσπου, ένα καυτό πρωινό στα τέλη του Αυγούστου, φτάνει στη Βουλή για ψήφιση το νέο νομοσχέδιο το οποίο έρχεται να λύσει όλα τα προβλήματα που τόσο καιρό ταλανίζουν την παιδεία. Εν καιρώ κρίσης-οικονομικής, κοινωνικής και πανικού-οι μεταρρυθμιστές, γνήσια τέκνα και οι ίδιοι του μαζικού εκπαιδευτικού συστήματος (με πτυχία, μεταπτυχιακά και διδακτορικά) αποφασίζουν να εισάγουν στην Ελλάδα ένα «νέο» σύστημα ανώτατης εκπαίδευσης που αποτυγχάνει ήδη, εδώ και πολλά χρόνια, στο εξωτερικό. Στόχος τους: η μείωση του προϋπολογισμού για την παιδεία. Ύστερα από πολλές δεκαετίες «ανοχής» ενός συστήματος το οποίο και πολλά λεφτά έτρωγε και αποτέλεσμα δεν είχε, οι οδηγίες αλλάζουν. Οι νόμοι της αγοράς πρέπει να εφαρμοστούν. Και πως θα γίνει αυτό; Μα, φέρνοντας την αγορά μέσα στα πανεπιστήμια. Φυσικά, αυτό δεν θα ισχύσει για όλα τα τμήματα ανεξαιρέτως. Κάποια από αυτά είναι καιρός τώρα εκτός ανταγωνισμού. Δε χρυσιμείαν παρά για εικονικά πάρκιν αυτών που έτσι κι αλλιώς δεν είχαν στα πολύ άμεσα τουλάχιστον σχέδια τους τις σπουδές. Έτσι, το «νέο» - χρήσιμο με όρους αγοράς - πανεπιστήμιο θα δέχεται μετά χαράς ιδιωτικές χρηματοδοτήσεις, οι οποίες βέβαια κάθε άλλο παρά ανιδιοτελείς θα είναι. Οι εταιρίες δεν έχουν πια λόγο να είναι παρασκηνιακοί ευεργέτες. Μπορούμε λοιπόν από τώρα να οραματιζόμαστε ένα πανεπιστήμιο που δεξιά της εισόδου θα έχει παράρτημα του ΠΛΑΙΣΙΟΥ και αριστερά υποκατάστημα της τράπεζας ΠΕΙΡΑΙΩΣ για να κάνουν οι φοιτητές τις αναλήψεις τους. Στο βάθος-κήπος θα υπάρχει αίθουσα τυχερών παιχνιδιών, προσφορά της εταιρίας INTRALOT (βλ. Όμιλος Κόκκαλη). Βέβαια, το παγκάρι μπορεί να γεμίσει μαζεύοντας χρήματα και από τους άμεσα ενδιαφερόμενους, δηλαδή τους φοιτητές, κάτι που γίνεται ήδη σε μεταπτυχιακά προγράμματα. Η εισαγωγή φοιτητών από το εξωτερικό με την επιβολή διδάκτρων (κάτι που γίνεται κατά κόρον σε χώρες της Ευρώπης) είναι ένα πρώτο βήμα. Υποψιαζόμαστε ότι κάποια στιγμή θα πρέπει να τα ακουμπήσουν και οι εγχώριοι αν θέλουν να δουν πτυχίο στην κορνίζα. Και θα είναι αρκετοί οι πρόθυμοι να αγοράσουν το πτυχίο τους, αφού έτσι θα αγοράζουν και μία πιθανή θέση εργασίας στις εταιρίες-χρηματοδότες, οι οποίες ανάμεσα στους εκλεκτούς θα τιμπάνε τους εκλεκτότερους. Φυσικά, για να ξεχωρίσουν τα καθαρόαιμα από τους κοπρίτες, θα πρέπει να γίνει ξεσκαρτάρισμα. Η αγορά εργασίας δεν είναι για όλους. Αυτό έχει αποδειχτεί εδώ και πολλά χρόνια από τα μεγάλα ποσο-

στά άνεργων πτυχιούχων. Έτσι, αυτοί που δεν έχουν και πολύ όρεξη να τρέξουν κατοστάρι για να πάρουν το πτυχίο τους, ή ακόμα χειρότερα είναι αναγκασμένοι να δουλεύουν παράλληλα με τη σχολή (και μη μας πει κανείς για τη μερική φοίτηση, το ξέρουν και οι πέτρες ότι η συντριπτική πλειοψηφία των φοιτητών δουλεύει μαύρα) θα βλέπουν το όνομά τους να διαγράφεται από τα κατάστιχα της σχολής. Κάπως έτσι το παλιό μαζικό εκπαιδευτικό σύστημα εξευγενίζεται, γίνεται πιο επιλεκτικό. Και αυτό δεν θα μπορούσε να αφήνει αδιάφορους αυτούς που το στελέχωναν, τους καθηγητές. Τους αφορά άμεσα. Και έχουν τις αντιρρήσεις τους.

Όλα αυτά τα χρόνια, οι καθηγητές και γενικότερα τα μέλη ΔΕΠ είχαν προσαρμοστεί με τον τρόπο τους στο χώρο εργασίας τους και στη θέση που κατείχαν. Είχαν, ας πούμε, μία άνεση. Χρησιμοποιώντας το κύρος που μπορούσαν να αποκτήσουν ως πανεπιστημιακοί, μπαινόβγαϊναν σε μεταπτυχιακά, διδακτορικά, υπουργικές επιτροπές, εξέδιδαν συγγράματα τα οποία επέβαλλαν στις σχολές ως διδακτέα, διύθιναν Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ), άνοιγαν πανεπιστημιακά φροντιστήρια. Σε πολλές περιπτώσεις και ιδιαίτερα στην επαρχία, οι φοιτητές δεν έβλεπαν ποτέ τον υπεύθυνο καθηγητή ο οποίος τους φόρτωνε στον κόκορα- δηλαδή στους βοηθούς του. Άλλες φορές διέκριναν σε κάποιους φοιτητές το «χάρισμα» και έτρεχαν να το αναδείξουν, οικειοποιούμενοι τις «χαρισματικές» εργασίες σε συνέδρια και υποσχόμενοι μια λαμπρή ανέλιξη στο κορόιδο-φοιτητή. Κάποιοι ήταν ιδιαίτερα ενεργοί σεξουαλικά και κάπως έπρεπε να ικανοποιηθούν- με τα ανάλογα βέβαια ανταλλάγματα. Άλλοι ήταν απλώς μαλάκες και θεωρούσαν το μαζικό κόψιμο φοιτητών απαραίτητη ενέργεια του καλού καθηγητή. Είναι, λοιπόν, λογικό να τους κάθεται στο λαιμό η λέξη αξιολόγηση. Τα μεγάλα ντίλια όμως παίζονταν στα ερευνητικά προγράμματα. Οι καθηγητές, κρατώντας το ιερό λάβαρο της εξέλιξης της επιστήμης και τεχνολογίας, προσπαθούσαν μετά μανίας να εξασφαλίσουν χρηματοδοτήσεις ώστε να κωθούν σε κάποιο ερευνητικό. Από αυτές τις χρηματοδοτήσεις θα έπαιρναν και αυτοί το κατίγος τους. Κάποιες χρηματοδοτήσεις ήταν κρατικές. Γι' αυτό και τώρα πολλοί από αυτούς σκίζουν τα μιάτια τους να μην εφαρμοστεί το νομοσχέδιο. Οι πιο έξυπνοι, είχαν καταφέρει να αποσπάσουν κονδύλια από την ΕΕ, τον ελληνικό στρατό και το ΝΑΤΟ. Με το νέο νόμο, οι χρηματοδοτήσεις αυτές δεν καταργούνται, άρα τα ερευνητικά και οι υπεύθυνοί τους δεν επηρεάζονται. Τέλος, υπάρχουν και τα υπερ-λαμόγια που χρησιμοποιώντας τα γραφεία τους ως βιτρίνες έκαναν γερές μπίζνες με ιδιωτικές εταιρίες μέσω του πανεπιστημίου. Ε, αυτοί οι τελευταίοι είναι που πρώτοι τάχθηκαν υπέρ του νομοσχεδίου γιατί σε συνδυασμό με το ότι τα πανεπιστημιακά μέλη του διοικητικού συμβουλίου θα ορίζουν τους εξωπανεπιστημιακούς συμβούλους, καθιστά σχεδόν προφανές το ποιοι θα είναι οι τελευταίοι. Αυτοί που μέχρι πρότινος έκαναν τις δουλειές κάτω από το τραπέζι και έχουν πλέον βαρεθεί να κρύβονται.

Όμως, οι δουλειές των καθηγητών θα ήταν πολύ δυσκολότερες αν δεν είχαν μία χείρα βοηθείας. Είναι γνωστή η μεγάλη επιρροή των παρατάξεων πάνω στους φοιτητές. Αυτό που ίσως κάποιοι δεν γνωρίζουν είναι ότι αυτή η

επιρροή επεκτείνεται και στο υπόλοιπο πανεπιστήμιο, συμπεριλαμβανομένων μελών ΔΕΠ, συγκλήτου και πρυτανείας. Από το απλό κυνήγι ψηφοφόρων μέχρι την ανέλιξη «δικών τους» βοηθών-μελλοντικών καθηγητών και την ανάδειξη πρυτάνεων, από τους εκβιασμούς καθηγητών αντίπαλου δέους μέχρι την εύκολη πρόσβαση σε μεταπτυχιακά και τη συμμετοχή τους στα όργανα συνδιοίκησης, οι φοιτητοπατέρες ξέρουν να κάνουν καλά τη δουλειά τους. Και έχουν και κοινωνική απεύθυνση: πάρτυ, μπουζούκια, εκδρομές σε αράχωβα και μύκονο, κοινωνικοποίηση βρε αδερφέ! Τώρα που η φοιτητική εκπροσώπηση στο δ.σ μειώνεται από 5% σε 1% και το πανεπιστήμιο θα είναι πιο ελεγχόμενο (και όχι από τους ίδιους) έχουν κάθε λόγο να φωνάζουν. Γιατί τα πρόνομια τους μειώνονται και οι φωτισμένοι διάδοχοι των σημερινών πολιτικών ίσως να μην μπορούν να ξεκινήσουν την καριέρα τους μέσα από τα πανεπιστήμια. Έτσι, οι μεγάλες παρατάξεις προσπαθούν να πείσουν τα μητρικά τους κόμματα με θεσμικές κινητοποιήσεις. Οι αριστεροί από τη άλλη, έχουν να επαναληφθούν τα φοιτητικά του '06 και έχουν καταλήξει να κατεβαίνουν στο δρόμο σε μια πολύ χειρότερη κόπια τους. Παρατάξεις σαν τα ΕΑΑΚ δικαιολογούνταν μόνο στο παλιό μοντέλο τριτοβάθμιας. Ξέρουν πως τώρα που αυτό πεθαίνει (για και δια νόμου), σκοπεύει να τα πάρει και αυτά μαζί του. Είναι πολύ διαφορετική απειλή από τα «απαξιωμένα πτυχία» και μοιάζει να μην αφορά κανέναν. Εξού και το ανεξήγητο φαινόμενο «ψηφίζω κατάληψη στη συνέλευση και τη Πέμπτη πάω για καφέ».

Λοιπόν, τα είπαμε: οι καθηγητές ό,τι παζάρια έχουν να κάνουν θα τα κάνουν με τους μεταρρυθμιστές και μεταξύ τους όπως θα έκανε και οποιοσδήποτε μαφιόζος όταν καταλάβαινε ότι οι δουλειές «αλλάζουν χέρια». Οι αριστεροί, από την άλλη, κατεβαίνουν στις πορείες από υποχρέωση. Δε διεκδικούν τίποτα πέρα από «μαχητικές διεκδικήσεις». Αν δεν κάνουν αυτό, θα έπρεπε να κάνουν αυτοκριτική και να προσπαθήσουν να εξηγήσουν την παρακμή του πανεπιστημίου. Μέσα σε όλο αυτό το κράτος προσπαθήσει να γλιτώσει λεφτά και χρόνο. Δε μας νοιάζει ποιος από τους τρεις θα επιδώσει, στο βαθμό που υπάρχει ήδη ένα πτώμα. Αυτό της εκπαίδευσης. Όλος αυτός ο νεκρός χρόνος και χώρος δε μένει παρά να αξιοποιηθεί από αυτούς που βλέπουν πέρα από το δάχτυλο τους και την πάρτη τους.

*κυνηγάμε μόνοι μας/
και με καταλήψεις/
και χωρίς/*

το μηχανικό μάτι

Αν με τον τίτλο περιμένετε να ακούσετε για κάποια νέα τεχνολογική εξέλιξη που ίσως θα έδινε ελπίδες σε κάποιον τυφλό, για μια υπερκάμερα ασφαλείας ή για το ρομποτικό μάτι του terminator, θα πέσετε λίγο έξω. Και αυτό όχι γιατί τέτοιες εφαρμογές δεν απασχολούν τους ειδικούς ή δεν έχουν τις κοινωνικές τους προεκτάσεις, αλλά γιατί μερικές φορές πηγαίνουντας λίγα βήματα πιο πίσω, απομακρυνόμενος από τη λεπτομέρεια βλέπεις πιο καθαρά το τοπίο, το σύνολο, το δάσος. Και αυτό όχι για να χάσεις το δέντρο, αλλά ώστε να καταλάβεις καλύτερα τη λεπτομέρεια, τη σημασία της και τις πραγματικές της διαστάσεις.

Γιατί πολύ πριν επιχειρηθεί οι μηχανές να «βλέπουν», είχε προηγηθεί κάτι άλλο. Είχε διαμορφωθεί κοινωνικά μια διαφορετική έννοια του «βλέπω», σίγουρα πιο φτωχή, που κύριο χαρακτηριστικό της ήταν και είναι η μεσολάβηση· πριν λοιπόν επιχειρηθεί να αποκτήσουν «όραση» τα τεχνολογικά μέσα, είχε προηγηθεί η μαθητεία δεκαετιών στην «όραση» μέσω των μέσων (κινηματογράφος, τηλεόραση, βίντεο). Αλλά και αυτή η εξέλιξη δεν ήρθε ουρανοκατέβατη, πάτησε σε κάτι άλλο. Στην προτεραιότητα και κεντρικότητα που απόκτησε η όραση έναντι των υπόλοιπων αισθήσεων.

Προκειμένου λοιπόν να δούμε πώς διαμορφώθηκαν αυτές οι αλλαγές στην ενόηση της όρασης, θα πάμε όχι στο pc, ούτε στο βίντεο ή την τηλεόραση, αλλά λίγο πιο πίσω. Στις αρχές του 20ου αιώνα και στις απαρχές του κινηματογράφου. Τότε που ακόμα δεν ήταν εδραιωμένη η πρωτοκαθεδρία της όρασης σαν κυρίαρχης αισθησης, αλλά που διαμορφώθηκαν κάποιες βασικές προϋποθέσεις **για να γίνει. Τότε που τα** μόνα μέσα που μεσολαβούσαν την όραση ήταν τα γυαλιά, το μικροσκόπιο και το τηλεσκόπιο και αυτά σε κάποιες εξαιρετικές και συνειδητές στιγμές και με διαφορετικό τρόπο, συγκρινόμενα με τη διαρκή και καθημερινή μεσολάβηση της «πραγματικότητας» από την τηλεόραση και τα υπόλοιπα σύγχρονα μέσα του θεάματος. Τότε όμως που διαμορφώθηκαν και οι προϋποθέσεις τόσο για την εξέλιξη των μέσων αυτών όσο και

για την κοινωνική αποδοχή της μεσολάβησής τους.

Μια σειρά τεχνικών (όπως το πάγωμα της κορνίζας, η αργή κίνηση αλλά κυρίως το μοντάζ) που μελετήθηκαν και εφαρμόστηκαν από τους πρώτους σοβιετικούς κινηματογραφιστές, είναι που απελευθέρωσαν τον κινηματογράφο από το θέατρο και την απλή καταγραφή αυτού που βλέπει το ανθρώπινο μάτι και τον έκαναν αυτό που είναι σήμερα. Η «έβδομη τέχνη».

«Είμαι ο κινηματογράφος-μάτι./Από τον ένα παίρνω τα μπράτσα, γερά και καπάτσα,/από τον άλλο παίρνω τα πόδια,/γρήγορα και που πηδάν τα εμπόδια,/κι από άλλον παίρνω το κεφάλι,/όμορφο να σου φέρνει ζάλη!/Με το μοντάζ δημιουργώ ένα νέο άνθρωπο, έναν τέλειο άνθρωπο.»

*«Είμαι ο κινηματογράφος-μάτι. **Είμαι το μηχανικό μάτι./Εγώ η μηχανή σας δείχνω τον κόσμο όπως εγώ μόνο μπορώ να τον δω./**Από τώρα και στο εξής απελευθερώνομαι από την ανθρώπινη ακινησία,/πλέω μέσα στην αδιάκοπη κίνηση,/πλησιάζω και μακραίνω απ' τ' αντικείμενα,/γλιστρώ από κάτω τους, τα σκαρφαλώνω,/προχωρώ δίπλα στο μουσούδι ενός άλογου που καλπάζει,/ορμάω μέσα στο πλήθος,/τρέχω μπρος απ' τους στρατιώτες που κάνουν έφοδο, κάνω τούμπες,/σπκάνομαι την ίδια στιγμή με το αεροπλάνο,/πέφτω και πετάω με τα σώματα που πέφτουν και πετάνε.»¹*

Ο κορυφαίος σοβιετικός σκηνοθέτης -ντοκυμαντερίστας της εποχής του, που αποτέλεσε μέλος της σοβιετικής καλλιτεχνικής πρωτοπορίας των αρχών του 20ου αιώνα και που επηρέασε συγχρόνους του όπως ο Αϊζενστάιν κυρίως για τις απόψεις του γύρω από το μοντάζ, Τζίγκα Βερτόφ, ήταν υπέρμαχος του «κινηματογράφου -μάτι» (ki-noki) και του κινηματογράφου -αλήθεια (kino-pranda). Πίστευε πως η κάμερα μπορούσε να δείξει την πραγματικότητα καλύτερα απ' ότι η όραση. Θεωρούσε πως το μάτι ήταν υποδεέστερο της κάμερας και συνεπώς έπρεπε να υποταχθεί σε αυτή.

«Η καταδίκη σε θάνατο, που αποφάσισαν οι Κινoks στα 1919, για όλες τις Κι-

νηματογραφικές ταινίες, χωρίς καμιά εξαίρεση, εξακολουθεί να ισχύει και σήμερα. Ακόμη και η πιο προσεχτική εξέταση δεν αποκαλύπτει ούτε μια κινηματογραφική ταινία, που να προσπαθεί με σωστό τρόπο να απελευθερώσει την κάμερα η οποία τώρα βρίσκεται σκλαβωμένη κάτω απ' τις διαταγές ενός ατελούς και μεταπικού ανθρώπινου ματιού.

*Το κύριο και ουσιώδες είναι η κινηματογραφική αίσθηση του κόσμου. Το θεμελιώδες σημείο είναι η χρησιμοποίηση της κάμερας σαν κινηματογραφικό μάτι, πιο τέλειο απ' το ανθρώπινο μάτι, με στόχο να ερευνηθεί το χάος των οπτικών φαινομένων που γεμίζουν το σύμπαν. Το κινηματογραφικό μάτι ζει και κινείται στο χρόνο και στο χώρο, δέχεται και καταγράφει εντυπώσεις κατά τρόπο εντελώς διαφορετικό απ' το ανθρώπινο μάτι. Δεν είναι απαραίτητο γι' αυτό να έχει μια συγκεκριμένη στάση ή να περιοριστεί στις στιγμές που παρατηρεί. **Το κινηματογραφικό μάτι είναι καλύτερο.** Δεν μπορούμε να κάνουμε τα μάτια μας να γίνουν καλύτερα απ' ότι έχουν γίνει. Την κάμερα, όμως, μπορούμε να την τελειοποιούμε συνέχεια...»*

Ποιός να το περίμενε. Αυτή η φλογερή επίθεση απέναντι στην αστική κυριαρχία και τα μέσα που τη στήριζαν, ακόμα και τα εκφραστικά - καλλιτεχνικά - αυτή η ακλόνητη βεβαιότητα πως τα μέσα που θα απαλλοτριώνονταν απ' αυτή, αφού βελτιώνονταν και άλλαζαν δραστικά θα εξυπηρετούσαν άλλους σκοπούς, θα γίνονταν όπλα για την κοινωνική αφύπνιση και την οικοδόμηση της σοσιαλιστικής κοινωνίας· αυτή η παθιασμένη εμπιστοσύνη στα νέα μέσα που θα απελευθέρωναν τις διανοητικές και εκφραστικές δυνατότητες του προλεταριάτου, όχι μόνο δεν επιβεβαιώθηκε ιστορικά, αλλά κατέληξε στο αντίθετό της.² Τα κινηματογραφικά μέσα και οι τεχνικές με τις οποίες πειραματίστηκε η σοβιετική **πρωτοπορία τα πρώτα χρόνια της** επανάστασης, θα αποδεικτούν σωτήριες κάποιες δεκαετίες αργότερα για τον καπιταλισμό. Χρησιμοποιήθηκαν και χρησιμοποιούνται ακόμα στις διαφημίσεις, στην κινηματογραφική βιομηχανία του Hollywood, στις ειδήσεις, σε κομβικά μέσα στα οποία βα-

σίστηκε η κοινωνία του θεάματος και με τα οποία προωθήθηκε ο «πρωτοκοσμικός» τρόπος ζωής του ώριμου καπιταλισμού. Γιατί αυτός ο ύμνος στα μέσα, όταν οι σχέσεις υπάρχουν, όπως τον πρώτο καιρό της οκτωβριανής επανάστασης, θα μπορούσε ίσως να πει κανείς πως είναι ο.κ. Όταν όμως οι σχέσεις αυτές εκλείψουν ή πηπθούν τι μένει; Ο ύμνος στα μέσα για τον εαυτό τους, ενάντια στις σχέσεις. Ο εγκωμιαστικός τους μονόλογος.

Ας δούμε όμως κάποιες απ' τις αλλαγές που έφερε η ανάδειξη της κάμερας σαν μηχανικό μάτι και μάλιστα πιο τέλειο απ' το ανθρώπινο. Όταν κάποιος έβλεπε ή διάβαζε κάτι, το πώς, το τι και το πότε θα δει/διαβάσει εξαρτιόταν ως ένα σημείο από αυτόν. Το σύνολο των οργάνων που αποτελούν το μάτι (ίριδα, χιτώνες, φακοί, κ) εδράζονται στο ανθρώπινο σώμα, οπότε τον τελικό λόγο τον είχε ο ιδιοκτήτης του. Η θεώρηση απ' την άλλη της κινηματογραφικής κάμερας σαν προέκτασης του ανθρώπινου ματιού, που δείχνει αυτό που το ανθρώπινο μάτι δεν μπορεί να δει, συνέβαλε στο εξής. Ο τρόπος της θέασης δεν ανήκε πια στον ιδιοκτήτη του ματιού. Το μάτι βλέπει ό,τι και όπως του δείχνει η οθόνη, δηλαδή η κάμερα. Τώρα πια «βλέπει» αυτή στη θέση του. Το μάτι λοιπόν βρίσκεται στην κάμερα και όχι στο ανθρώπινο σώμα. Για να **το πούμε πιο συγκρατημένα, το ανθρώπινο μάτι υποβιβάστηκε, έγινε το μέσο που θα μεταφέρει την εικόνα της μηχανής στο οπτικό νεύρο και από εκεί στον εγκέφαλο.**

Για να γίνει αυτό εφικτό στον κινηματογράφο, έπρεπε να κατασκευαστεί και ο θεατής: να μάθει να βλέπει διαφορετικά, πιο επιλεκτικά. Αρχικά χρειαζόταν μια σκοτεινή αίθουσα, ώστε το σώμα να μείνει καθηλωμένο και να απομονωθεί από κάθε άλλο οπτικό ερέθισμα. Το μόνο που μπορούσε να ελέγξει ο θεατής ήταν το αν θα αρνηθεί να βλέπει ή όχι κλείνοντας τα μάτια του. Το πώς -ανήκε στο σκηνοθέτη μέσω της μηχανής. Με την εξέλιξη των μέσων η κινηματογραφική αίθουσα έχασε αυτή της

τη χρησιμότητα. Τι το αξιόλογο πλέον θα υπήρχε για να δει κανείς εκτός της σύγχρονης οθόνης;

Πιο παλιά, όταν κάποιος διάβαζε κάτι ή έβλεπε ένα πίνακα ζωγραφικής, αυτό δε σήμαινε κιόλας ότι το είδε ή το έμαθε, ότι έτσι - αυτό - είναι - πάει - και - τελείωσε. Ήξερε ότι γνώριζε την υποκειμενική ματιά του συγγραφέα ή του ζωγράφου και πως αν έπρεπε να μάθει περισσότερα έπρεπε να ψάξει και με τις δικές του αισθήσεις. Είχε συνείδηση της ελλιπής του γνώσης. Η θέαση μέσω του μηχανικού ματιού απ' την άλλη δημιουργεί την αίσθηση της αμεσότητας. Παρουσιάζει την υποκειμενική ματιά του σκηνοθέτη, όμως αξιώνει αντικειμενικότητα. Δημιουργεί την αίσθηση της αμεσότητας της όρασης. Οι βόμβες μολότοφ στην όποια διαδήλωση, ακόμα κι αν δεν υπήρξαν, ήταν αλήθεια. Όλοι τις «είδαν» στο δελτίο ειδήσεων, τι κι αν ήταν μονταρισμένα πλάνα από παλαιότερα μπάχαλα; Η πυρκαγιά έχει σίγουρα κάψει τα πρώτα σπίτια αφού τα μυαλά έχουν ήδη γίνει στάχτη. Τι κι αν όσοι έρχονται από το πύρινο μέτωπο λένε πως οι φλόγες είναι στα δέκα χιλιόμετρα, «αφού τις είδα στην τηλεόραση!». Αυτές όπως και την εγκληματικότητα στο κέντρο της Αθήνας. Είναι εκεί συνέχεια 24 ώρες το 24ωρο, ακόμα κι όταν εγώ δεν είμαι. Η μεσολάβηση του μέσου έχει έντεχνα κρυφτεί. Πόσο πιο τρανταχτή απόδειξη χρειάζεται ότι το μέσο έχει αντικαταστήσει το μάτι, όταν η πλειοψηφία κάποτε μπορεί να μην πιστεύει στα μάτια της, πιστεύει όμως το μέσο (σίγουρα περισσότερο απ' τα μάτια της);

«Το είδα!», (αυτό το φτιαχτό, το κατασκευασμένο) οπότε δε χωράει αμφισβήτηση. «Το είδα με τα μάτια μου» ακριβώς όπως κι ο άλλος, κι ο άλλος! Δε χωράει αμφιβολία. Οι συσχετίσεις δεν είναι ανάγκη να γίνουν από το υποκείμενο που «βλέπει». Έχουν γίνει από πριν στη διαδικασία του μοντάζ. Αυτό δε χρειάζεται να δρα, είναι μόνο θεατής και σαν θεατής πρέπει να φέρεται ακόμα και όταν δε βλέπει κάποια οθόνη, σα θεατής της ζωής της δικής του και των άλλων.

Το πρώτο μηχανικό μάτι λοιπόν, σύμφωνα και με τα λόγια των μνηστών της, ήταν η κάμερα. Το οποιοδήποτε ηλεκτρονικό ή ψηφιακό μάτι θα βρει στρωμένο το έδαφος. Το τίμημα όμως για την κινητικότητα της κάμερας που υπερασπιζόταν ο Βερτόφ (και όχι μόνο), ήταν η ακινησία του ανθρώπινου ματιού. Καθώς αυτή θα έκανε όλες τις περιπλοκές φιγούρες που ο Βερτόφ περιγράφει στο πρώτο απόσπασμα, το ανθρώπινο μάτι έπρεπε να μείνει ακίνητο, καρφωμένο στην οθόνη για να μπορεί να την παρακολουθήσει. Όσο πιο έγχρωμη γίνεται η οθόνη, τόσο πιο ασπρόμαυρη γίνεται η ζωή. Όσο περισσότερο βλέπει η κάμερα, τόσο περισσότερο παρατηρείται μια κοινωνική πρεσβυωπία. Τελικά όσο περισσότερο «ζωντανεύουν» τα δημιουργήματα του ανθρώπου με το να τους δίνονται χαρακτηριστικά υποκειμένου, τόσο αντικειμενοποιείται ο ίδιος.

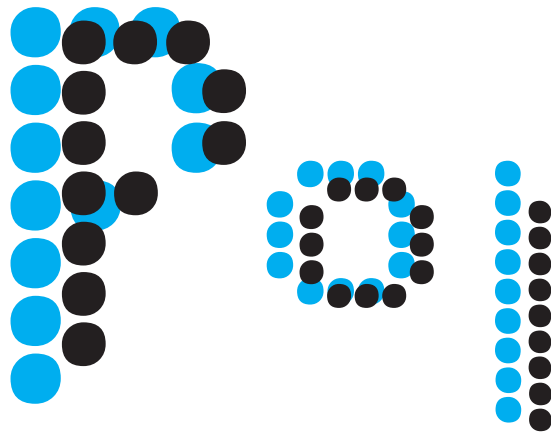
Αυτό που προσπαθήσαμε να κάνουμε, δεν είναι ούτε να εγκωμιάσουμε ούτε να μεμφθούμε κανέναν. Ούτε να ασκήσουμε κριτική εκ των υστέρων. Είναι να πιάσουμε το νήμα, την ιστορική διαδικασία που οδήγησε στις σημερινές αλλαγές, ώστε να ερμηνεύσουμε αυτές που έρχονται σαν αυτό που είναι. Χωρίς να τους αποδίδουμε μεταφυσικές ιδιότητες είτε απόλυτου Καλού είτε απόλυτου Κακού. Αυτές ήταν μερικές από αυτές τις επιπτώσεις, λίγες, του κινηματογράφου πάνω στη δημιουργία αυτού που ονομάστηκε «γλώσσα των εικόνων» και που άλλαξε άρδην τις κοινωνικές σχέσεις. Αλήθεια, για πόσο ακόμα θα ήταν χρήσιμο το κλασσικό εκπαιδευτικό σύστημα όταν ήδη κάποιες γενιές εκπαιδευόνταν με τα μέσα της εικόνας στα πάντα, από τον έρωτα μέχρι το θάνατο;

Για περισσότερα έχετε τις αισθήσεις σας ανοικτές για επερχόμενη εκδήλωση του game over.

σημειώσεις:

1. Όλα τα αποσπάσματα που παραθέτουμε είναι από μανιφέστα των Κίνοκς και του Βερτόφ. Οι τονισμοί δικοί μας.
2. Και δεν ήταν η πρώτη ούτε η τελευταία φορά που θα συνέβαινε κάτι τέτοιο.

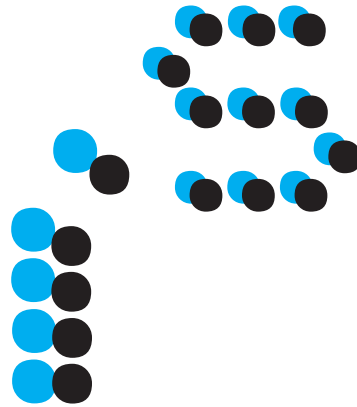
εκδήλωση για το νέο ρυθμιστικό

Στις 20/06/2011 διοργανώθηκε από το αυτοδιαχειριζόμενο στέκι αρχιτεκτονικής, μία εκδήλωση με θέμα το ερευνητικό που τρέχει αυτήν την περίοδο (και από το 2010) στη σχολή αρχιτεκτόνων, με τίτλο "Μεταλλασσόμενοι χαρακτήρες και πολιτικές στα κέντρα πόλης Αθήνα και Πειραιά". Το ερευνητικό αυτό, κομμάτι του ρυθμιστικού σχεδίου Αθήνας, έχει ανατεθεί από το υπουργείο στον καθηγητή της σχολής Παναγιώτη Τουρνικιώτη, καθώς και σε άλλους γνωστούς καθηγητές του ΕΜΠ και μια 10μελή ομάδα σπουδαστών του μεταπτυχιακού. Οι πρώτες προτάσεις που παρουσιάστηκαν, αφορούν σε έναν ευρύτερο "εξευγενισμό" του κέντρου της Αθήνας, με ανάδειξη του δημόσιου χώρου και του πρασίνου, πεζοδρομήσεις, επανασχεδιασμό πλατειών κ.τ.λ. Μακροπρόθεσμος στόχος: η επιστροφή της κατοικίας στο κέντρο.(!)

Ο τίτλος της εισήγησης που μοιράστηκε στην εκδήλωση ήταν "Επιστημονικές απαντήσεις για το κέντρο της Αθήνας;". Ο τίτλος αυτός δείχνει κατ' ευθείαν προς την κυριότερη ιδεολογική λειτουργία αυτού του πρωτόλειου ακόμα έργου, όπως αυτό μοστράρεται: προσεγγμένες — έγκυρες — επιστημονικές, δηλαδή αντικειμενικές μελέτες και παρατηρήσεις από εκλεπτυσμένους ανθρώπους των γραμμάτων πάνω στο μακροχρόνιο πρόβλημα του κέντρου. Ένα θέμα, που αποτελεί το κατ' εξοχήν πεδίο ανάδυσης της ρατσιστικής μπόχας αυτής της κοινωνίας σε κάθε δημόσια συζήτηση. Ένα θέμα που όχι μόνο δε χωράει καμία αντικειμενικότητα, αλλά που κάθε άποψη πάνω σε αυτό αποτελεί επιλογή θέσης μέσα σε έναν καθημερινό πραγματικό πόλεμο. Όπως και παντού, έτσι και εδώ, οι απόψεις και οι ιδέες είναι ζήτημα θέσης, σκοπιάς, συνειδησης και σχέσεων. Το βάρος λοιπόν της ανάλυσης, αξίζει να δοθεί πέρα απ' όλα τα άλλα, στην ιδεολογική αυτή χρησιμότητα των βασικών παρατηρήσεων του πρότζεκτ και όχι στις (ούτως η άλλως αμφίβολης υλοποίησης) συγκεκριμένες προτάσεις του.

Στην κουβέντα που ακολούθησε, ένα από τα θέματα που συζητήθηκαν εκτενώς αφορούσε τα υποκείμενα που εμπλέκον-

ται στο ερευνητικό και κύρια τους απόφοιτους και μεταπτυχιακούς που απαρτίζουν τη 12μελή ομάδα μελέτης. Η παρουσία ορισμένων από τους τελευταίους στην εκδήλωση και η αντιπαράθεση σε αυτούς και σε αρκετούς παραβρισκόμενους, έδωσε τη δυνατότητα μιας ευρύτερης κουβέντας πάνω στο χαρακτήρα και τις συνέπειες τέτοιων πρότζεκτ (συχνά απαραίτητων από τους προπτυχιακούς) μέσα στις σχολές, καθώς και στον τρόπο με τον οποίο οι φοιτητές, βλέπουν τον εαυτό τους μέσα στο ίδρυμα. Όσο περνάει ο καιρός, το πανεπιστήμιο βυθίζεται στην παρακμή, ενώ η κατάσταση στην αγορά εργασίας το μετατρέπει όλο και περισσότερο σε πάρκινγκ ανέργων. Μέσα σε αυτήν την κατάσταση της εκπαιδευτικής κρίσης, η έξαρση του ανταγωνισμού και του ατομισμού αποτελεί μια συνεχή πραγματικότητα, όσο τα προϊόντα της κρίσης αυτής αντιλαμβάνονται τη ματαιοδοξία τους ως τελευταία σάνιδα σωτηρίας. Και εδώ βρίσκονται τα πραγματικά ζητήματα που θα έπρεπε να μπαίνουν από κάθε ανταγωνιστικό υποκείμενο μέσα στα πανεπιστήμια. Ζητήματα που βρίσκονται μακριά από τα νομοσχέδια και την απ' έξω διαχείριση της κρίσης και κοντά στη μίζερη πραγματικότητα των σχολών: Τι σημαίνει η διαρκής αναζήτηση καβάτζας και ο ελιγμός μέσα στις σχολές με ορίζοντα το καλύτερο βιογραφικό (καλύτερο από του διπλανού φυσικά); Τι σημαίνει η τσάμπα δουλειά για τον καθηγητή; Τι σημαίνει η δουλειά για λογαριασμό του κράτους ασφαλείας και των εργολάβων σε μια τόσο αιματοβαμμένη ιστορία (είτε αυτός που την κάνει το έχει στο νου του είτε όχι) όσο η διαχείριση των πληθυσμών του Αθηναϊκού κέντρου; Θέματα σαν και αυτά, που από καιρό τώρα ανοίγονται και προβάλλονται από συντρόφους διαφόρων εγχειρημάτων, κατάφεραν να συζητηθούν δημόσια πάνω σε μία πραγματική, υλική βάση. Και οφείλουν να συνεχίζονται να ανοίγονται. Γιατί όποιος θέλει να πολεμήσει για λογαριασμό του ανταγωνισμού μέσα στο ζοφερό κλίμα των ιδρυμάτων, πρέπει πρώτα να οριοθετήσει τον τόπο που θα σταθεί αλλά και τα υποκείμενα με τα οποία θα αξίζει να βρίσκεται δίπλα ή να αντιπαραταχθεί.

> Όταν το super πρέπει να σώσει τα προσχήματα

Οι εξεγέρσεις των αράβων συγκλόνισαν κάθε αυταπάτη που είχε χτισθεί στους δυτικούς υπηκόους από κάθε λογής στερεότυπα κατωτερότητας και ρατσισμού. Κλώνισε μαζί τους και τους ιδεολογικούς μηχανισμούς των κρατών αυτών που καταναλώνοντας εν πολλοίς τα ιδεολογήματα που οι ίδιοι πλασάρουν σαν 'εξήγηση της δυτικής κυριαρχίας' πάνω στο αραβικό προλεταριάτο, πιάσπκαν με τα βρακία πεσμένα, όταν οι νεαροί /ες άραβες άρχισαν να αλλάζουν τον κόσμο, και με το αίμα τους, αυτό με τα βρακία πεσμένα ερμηνεύτηκε κοινωνικά μέσα από το πρίσμα της συγκεκριμένης ιστορικής καπιταλιστικής κίνησης, και σαν σημείο καμπής έχει τις ιδεοληψίες που πουλανε οι δυτικοί για τον εαυτό τους, και τα υπέροχα εργαλεία που μόνο αυτοί φτιάχνουν. Οι δυτικοί είδαν μέσα από τον καθρέπτη της κυριαρχίας τους, αυτούς τους 'απολίτιστους' να γίνονται αυτό που είναι χάρις στα εργαλεία που οι ίδιοι οι δυτικοί έχουν δημιουργήσει, τον υπολογιστή και το facebook. "Δεν θα γίνοντουσαν αυτές οι εξεγέρσεις αν δεν υπήρχαμε εμείς" σκέφτηκαν και πρέμπσαν. Όμως αυτή η αποτυχία, όχι απλώς πρόβλεψης*, αλλά εντοπισμού των έντονων κοινωνικών/ταξικών εντάσεων στην αιγυπτιακή κοινωνία, έριξε στο καναβάτσο τους μηχανισμούς των δυτικών κρατών. Το θεωρούσαν αδύνατο να εξεγερθούν οι άραβες γιατί ήθελαν να είναι αδύνατο και τελικά το πίστεψαν.

Αυτή η αποτυχία των ειδικών αναλυτών του συστήματος που πληρώνεται αδρά για την διανοητική εργασία τους να συγκεντρώνουν στοιχεία, να τα αξιολογούν με κάποιο ήδη κοινωνικά διαμορφωμένο τρόπο (που είπαμε περιφραστικά μέσα σε ποιο πλαίσιο κινείται) και να εισηγούνται συγκεκριμένες κινήσεις, είναι πολύ σημαντική για να αφηθεί στην τύχη της. Πέρα από τους αναπόφευκτους εσωτερικούς κραδασμούς στην ιεραρχία τους, άλλωστε μια αποτυχία κάποιων είναι η ευκαιρία κάποιων άλλων, υπάρχει ένα τεράστιο ζήτημα ιδεολογικού προσανατολισμού των κενών ερμηνείας που δημιουργεί ένα τέτοιο ιστορικό γεγονός. Κενό στην κυρίαρχη γλώσσα/ερμηνεία της επανάστασης κάποιων που θεωρούνταν από καιρό εξοφλημένοι. Το αραβικό προλεταριάτο. Η είδηση λοιπόν ότι ένας σουπερ κομπιουτερας προβλέπει (λίγο αργά είναι η αλήθεια) την επανάσταση στην Αίγυπτο έκανε τον γύρο του ψηφιακού κόσμου. Αφού τον 'ταίσαν' με 100 εκ. άρθρα και αφού δημιούργησε ένα συνδεδεμένο δίκτυο από 100 τρις διασυνδεδεμένες 'ηληροφορίες' σχετικά με την διάθεση ενός πληθυσμού σε μια συγκεκριμένη τοποθεσία, στην ερώτηση 'πως πάει η Αίγυπτος;', σαν αποτέλεσμα στο καρδιογράφημα έδειξε το κόμμα που περιίληθε ο Μουμπαρακ. Και σουπερ λοιπόν, όχι απλός ή ότι ν'αίνα, και μάντης (κακών για αυτούς) προβλέψων.

Ο τεχνολογικός φетиχισμός είναι ένα από τα κύρια λιπαντικά των αξιώσεων για κατανόηση του κόσμου που παράγουν οι δυτικές κοινωνίες, και σε αυτήν την ιστορική στιγμή δεν θα μπορούσε να είναι αλλιώς. Γενικά μιλώντας, η κωδικοποίηση διαμορφώνεται ως εξής, η αποτυχία είναι της ανθρώπινης (διανοητικής) εργασίας και η λύση είναι στον υπολογιστή (και στον μετασχηματισμό της εργασίας που αυτό φερνει), στους υπολογισμούς του και στα μαθηματικά του μοντέλα. Βέβαια, οι άραβες εξεργεμένοι γράφουν ιστορία με την θέληση τους και το αίμα τους, αδιαφορώντας για τα μοντέλα που επιτυγχάνουν ή αποτυγχάνουν να προβλέψουν. Αν και σίγουρα γνωρίζουν ότι οι μηχανές θανάτου, αλλά όχι μόνο, έχουν στοχεύσει πάνω τους.

*από το άρθρο του [bbc "supercomputer predicts revolution" της 9ης σεπτεμβρη 2011](#)

> cyber.. τι;

Τι διάβασα προχτές στις μικρές αγγελίες και τις εφημερίδες τους! Έχουν ανοίξει online μαθήματα λέει και μας περιμένουνε! Τι λέτε ρε μαλάκες, ρε τι λέτε ρε; Μόνο με μια δόση χιούμορ μπορεί -κάποιες φορές- να αντιμετωπιστεί η βλακεία. Σαν αυτή που δημοσιεύτηκε στο άρθρο της κυρια-

κάτικης εφημερίδας «τα νέα» στις 20 Αυγούστου. Το άρθρο ανέφερε με διθυράμβους πως οι δύο καθηγητές του Στάνφορντ ειδήμονες σχετικά με την τεχνική νοημοσύνη και συνεργάτες της NASA, του αμερικανικού πενταγώνου και της Google, Σεμπάστιαν Θράν (Thrun) και Πίτερ Νόρβιγκ (Norvig), πρόκειται να παραδώσουν μαθήματα σε 100.000 φοιτητές μέσω ιντερνέτ.

Το άρθρο βριθεί φετιχισμόν σε βαθμό γελοιοπάτας. Αναπαράγοντας μάλλον τις διακηρύξεις των εμπνευστών και των εκτελεστών του συγκεκριμένου πρότζεκτ, το παρουσιάζει σαν πανάκεια: το γιατρικό για πάσα νόσο και πάσα μαλακία. Έτσι πέρα απ' τον φερόμενο ως διακηρυγμένο στόχο των καθηγητών, αυτόν της σταυροφορίας ενάντια στην αμάθεια, «το όραμά μας είναι να αλλάζουμε τον κόσμο, φέρνοντας την εκπαίδευση σε μέρη που οι άνθρωποι δεν έχουν πρόσβαση στη γνώση» (αλλά έχουν πρόσβαση στο ιντερνέτ;), αναφέρεται πως πλέον ξεπερνιέται το πρόβλημα της σχέσης των πολυπληθών τμημάτων με την αποδοτικότητα τους (100.000 δεν είναι και λίγοι αλλά πάντως δεν βρίσκονται και όλοι μαζί: όσο για την αποδοτικότητα μήπως κάποιος προτρέχει;) και την απαλλαγή από σκονάκια και αντιγραφές (sic!). Ακόμα θεωρείται πως ο (ιντερνετικός) τρόπος του μαθήματος είναι τέτοιος από αναγκαιότητα και όχι από επιλογή: πως μόνο έτσι θα μπορούσε να γίνει ένα τέτοιο μάθημα με τόσους πολλούς φοιτητές. Αλήθεια; Και εμάς που μας έρχονται δυο - τρεις τρόποι ακόμη; Μόνο που αυτοί περιλαμβάνουν περισσότερους καθηγητές, περισσότερες υποδομές, περισσότερα φράγκα. Οπότε η επιλογή 'κόχι λεφτά απ' το κράτος και τα αφεντικά για τη δημόσια εκπαίδευση» είναι πολιτική επιλογή κι όχι αντικειμενική αναγκαιότητα.

Και αυτά σε μια περίοδο που όλοι ασχολούνταν με το περιβόητο νομοσχέδιο Διαμαντοπούλου που κεντρικό στόχο του έχει την περικοπή κρατικών δαπανών για την εκπαίδευση. Δείτε όμως, αν δυο καθηγητές μπορούν να διδάξουν 100.000 άτομα, φανταστείτε την οικονομία σε μισθούς (καθηγητές - διοίκηση - καθαριστές/ριες), υποδομές και συντήρηση. Αφήστε και το άλλο που δεν αναφέρθηκε στις πιο πάνω «θεραπείες», ούτε καταλήψεις, ούτε συνθήματα στους τοίχους. Και για να μη νομίσει κανείς ότι θα έμεναν απέξω οι υπόλοιπες εκπαιδευτικές βαθμίδες, το άρθρο αναφέρει το παράδειγμα της ακαδημίας Χαν (μηχανολόγος μηχανικός, απόφοιτος του MIT) μέσω βιντεοδιαλέξεων στο you tube, που αφορά το σύνολο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Αν όμως όλα αυτά έχουν μια τέτοια χρησιμότητα, πρέπει να επενδυθούν με ένα μανδύα σοβαρότητας, «προοδευτικών» υποσχέσεων, και αντιμετώπισης προβλημάτων σαν τα παραπάνω ή του στυλ «σεβασμός στη διαφορετική προσωπικότητα και τους διαφορετικούς χρόνους του κάθε μαθητή, εξατομικευμένη προσέγγιση».

Πέρα αυτά, μια ιντερνετική ματιά στο παραπάνω πρότζεκτ ή στην ακαδημία Χαν (Khan), φανερώνει πως τέτοια εγχειρήματα ακολουθούν (ακόμα) κατά γράμμα την οργάνωση, ιεράρχηση, ταξινόμηση και κατανομή των γνώσεων που εφαρμόζει το μαζικό εκπαιδευτικό σύστημα στις διάφορες βαθμίδες του. Όσο για τον τρόπο διδασκαλίας; Είναι ο ίδιος με τον παραδοσιακό. Εξηγούμαστε: βιντεοσκοπημένες ή μαγνητοσκοπημένες διαλέξεις του καθηγητή, ψηφιακή αναπαράσταση του μαυροπίνακα στον υπολογιστή, με βελάκια, διαγράμματα και άλλα. Βαρετό; Μια πιστή αντιγραφή του μοντέλου της διδασκαλίας στην αίθουσα για κατ' οίκον χρήση στον υπολογιστή, σε μια περίοδο που τεχνολογικά είναι εφικτό το ξεπέρασμά του.

Τα αφεντικά λοιπόν ψάχνουν και πειραματίζονται. Η διαλεκτική του καπιταλισμού θα κάνει την υπόλοιπη δουλειά, τη σύγκριση, το ξεκαρτάρισμα ώστε οι μεμονωμένες προσπάθειες να συστηματοποιηθούν. Αυτό όμως απέχει πολύ από το να τρώμε την όποια ιδεολογία μας πουλάνε.

Δε νομίζετε;

η εισήγηση της εκδήλωσης που έγινε στις 19/01/2011 στην α.σ.ο.ε.ε. για τις συνέπειες των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση

αφίσα που βγήκε τον Σεπτέμβριο του '11 για τις εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις

